

waar is mijn das
gebleven?
waar is mijn das
gebleven?
waar is mijn das
gebleven?
waar is mijn das
gebleven?
waar is mijn das
gebleven?
waar is mijn das
gebleven?
waar is mijn das
gebleven?
waar is mijn das
gebleven?
waar is mijn das
gebleven?

OFWEL DE vlooien VAN louis quatorze

Daarom ook die vrees voor leraren.

RODDEL-RUBRIEK

het zijn nietsen

wat dat allemaal kost

uit het stoffige verleden

ziel en zaligheid

rooms-katholiek, LET OP

legioenen christenen geven aan God nieuwe kernwapens

de grote Baas

burgerdom,

neurosebron bij uitstek

SOEMER anti-muze 1980 - 1981 no. 2

politiek op school EEN MOPJE

mensenrechten ridikueel alleen argumenten tellen.

VERWEYTJES ode aan de classici

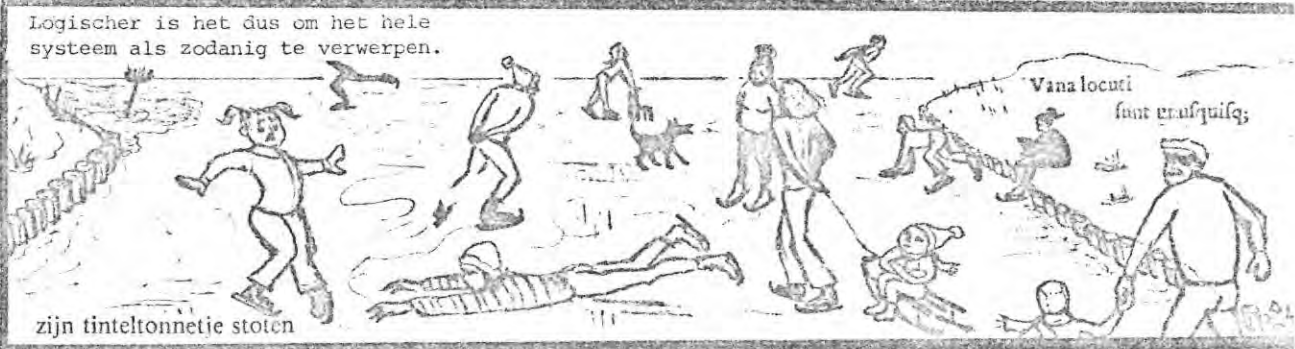
Audite verbum istud, quod ego
levo super vos planctum:

algemene docentenvergadering met kracht te verhinderen

LIEVE CARLA, in de ban?

Dat kinderen aan bomen groeien is een veel verspreid geloof.

TERRY, TOOS!

zijn tinteltonnetje stoten

Daar huil ik dan bijna door

Is toneelspelen normaal?

OUDE

mundus vult decipi met tranen van het beest in u.

structurele gedachtes gansch een volk

Bovendien ontvang ik geheel gratis uw uitgebreide catalogus.

„Je proeft ook meer thee zo”

„Jij bent geen vent”

uit de feestelijke brochure ter gelegenheid van de opening van het nieuwe gebouw, december 1971. *het eindeloos weg waiend weten*
Prijsvraag "Bedenk een leuke naam voor alle gangen"
godvergeten instelling

SCHOOL
het liefst doe ik niets,
zonder het te doen
Lavorare stanca

Therefore the prudent doth keep
silence in such a time;

BEDENK, DAT DE WINNENDE NAMEN VOORGOED GE-
BRUIKT ZULLEN WORDEN EN ER ZELFS BLIJVENDE
NAAMBORDJES OP DE BETREFFENDE PLAATSEN ZULLEN
WORDEN OPGEHANGEN.

de feestcommissie

Een van de manieren waarop het eenzame individu zichzelf een inhoud probeert te geven, bestaat hierin, dat hij zijn affectieve energie investeert in een bestrijding van de overtuigingen en gedragswijzen die hem in zijn opvoeding zijn aangeleerd en aangeprezen, soms ook opgedrongen en aangedaan. Aanklachten, protesten, manifestaties, acties tegen 'de' moraal, 'de' kerk, 'de' staat, de bestaande maatschappij, de ouders en de ouderen kunnen een tijdlang boeien, maar men kan er niet bij blijven staan. Wie het op dit soort negatieve activiteiten houdt, begint na enige tijd te walgen van zijn eigen afgezaagdheid.

De voorpagina bestaat deze keer uit een collage van oud Bolwerk-materiaal, aangevuld met her en der geplukte kreten.

Op p. 27
rectificatie
van p. 4.
Let u daar
even op?

De huidige pedagogiek legt de nadruk op een emancipatorisch perspectief; dwang wordt zoveel mogelijk afgewezen; men moet de opvoeding vrij laten en vrij maken. Een opvoeder heeft niet het recht zijn overtuigingen – als hij die heeft – aan anderen op te dringen, maar hij moet een reeks alternatieven aanbieden en in gesprek met zijn opvoeding de evaluaties en keuzen die in diverse patronen van menszijn opgesloten liggen, bewust maken en verhelderen. De jonge vrouw of man moet zelf haar/zijn preferenties tot stand brengen. Sommige ouders gaan zover, dat ze hele onderdelen van de cultuur, zoals godsdienst en kunst, verzwijgen in naam van het principe dat de kinderen later zelf maar moeten zien en kiezen. Dit soort strategieën bereikt zijn doel echter niet. Want hoe belangrijk en onmisbaar de nadruk op het eigen inzicht en de eigen verantwoordelijkheid van ieder individu ook is, ze volstaat niet om een inhoud, een concrete gedragswijze of kijk te ontdekken noch om ze te verantwoorden. Het is trouwens niet waar, dat de opvoeder zich van een oordeel over de inhoud die hij aanbiedt, kan onthouden. Zijn selectie van alternatieven is reeds een resultaat van zijn keuze en als hij nergens in gelooft, heeft hij anderen ook werkelijk niets te bieden tenzij de negativiteit van zijn scepsis, die niets oplevert.

Wie dit verhaal
van Prof. Dr. A.
Peperzak interesseert
kan doorlezen op p. 29 - 30

Tussen het opdringen van een voorbij verleden en een vrijlaten dat niets aanprijst, is een derde weg mogelijk. Een eerste vereiste voor een opvoed(st)er is, dat zij of hij zelf zozeer door iets geboeid is, dat zij/hij anderen weet te boeien. Een tweede vereiste is, dat zij/hij alles doet om te bevorderen dat die ander zelf ontdekt in hoeverre het gebodene de moeite waard en voor hem of haar van belang is. De structuur van de verhouding die aldus ontstaat, is die van een dialoog tussen ongelijken: beiden hebben hun eigen mogelijkheden. De opvoeding is niet een leegte die de opvoeder met zijn verworvenheden moet opvullen, alsof de ander een kopie naar zijn beeld en gelijkenis zou moeten worden. Om een jong mens de kans te geven zichzelf te ontwikkelen, is een formele emancipatie echter niet voldoende. Zelfverwerkelijking veronderstelt ook een productieve verwerking van aangeboden, verrassende en aanvankelijk vreemde realiteiten, die dwingen tot een persoonlijke stellingname.

REDACTIE:

Mw. H.A.A. Hoedemaker-Van Eekelen
J. Hoving
L. Verzuu (eindred.)

Key-operator:

Mw. J. Slimmers-Martin

De 'vultekeningetjes' zijn
van Marike Koster 4L.

P E R I O D I E K v/h P I U S - X L Y C E U M
 RK SCHOLENGEMEENSCHAP
BOLWERK
 VOOR VWO EN HAVO
 jacob geelstraat 38
 amsterdam slotervaart
 CURSUSJAAR 1980 - 1981 21 NOVEMBER 1980 NR 2

van de lustrumcommissie

Het lustrum staat voor de deur. In de laatste week voor de kerstvakantie, en dat is al gauw, vieren wij het feit dat onze school 25 jaar geleden werd geopend. Dit gaat natuurlijk gepaard met verschillende festiviteiten. De organisatie is nu zover gevorderd dat enige informatie op zijn plaats is.

Misschien krijgt je zin om nog mee te helpen organiseren, maar in ieder geval dient deze informatie om je voor al deze activiteiten warm te maken.

- HET LUSTRUMBOEKJE Dit boekje bevat een terugblik op de geschiedenis van de school. Met foto's en stukjes tekst van verschillende auteurs wordt 25 jaar Pius X belicht. De redactie berust bij de heer H. Lansink, en omdat hij helaas geveld is door ziekte voor een deel bij de heer M. Siewe.

- TENTOONSTELLINGEN De hele week zijn er twee tentoonstellingen te bezoeken. Op het balkon van de aula zal er een creatieve tentoonstelling, waaronder ook een fototentoonstelling, te zien zijn. De organisatie berust bij P. van der Pol, A. Nijman, H. Radema en bij de heer de Vroomen van de fotoclub.

In de gang bij de docentenkamer (of in een lokaal) zal een overzichtstentoonstelling komen van 25 jaar Pius X. T. Claassen, M. Janssen en A. Krop zullen deze tentoonstelling inrichten. Het is duidelijk dat hoe meer materiaal er beschikbaar is, des te beter de selectie kan zijn.

Kijk thuis eens (en vraag vooral aan broers en zusters die al van school zijn) naar foto's van klasseavonden, werkweken, docenten enz.

Graag vóór 5 december inleveren bij A. Krop.

zaterdag 13 december

Om 14.00 uur wordt het lustrum officieel geopend door het bestuur. Wegens gebrek aan ruimte is dit alleen voor genodigden. Er komt een gastspreker en van 15.00 tot 16.00 uur is er een receptie.

Om 17.00 uur begint de reünie voor oud-leerlingen en oud-docenten. De organisatie daarvan berust bij de heer A. Bertens.

Er is al een advertentie in de krant geweest, maar natuurlijk heeft niet iedereen dat gelezen. Vertel daarom aan iedereen wie dit aangaat, het volgende:

Aanmelding voor de reünie kan nog tot en met 8 december telefonisch gebeuren, tel.: 020-140305. De reünist betaalt dan op 13 december fl. 15,-- en ontvangt daarvoor een 'aangeklede borrel' en een lustrumboekje.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid om op 13 december (zonder aanmelding vooraf en zonder betaling) gewoon te komen. Op dit aantal reünisten heeft de organisatie geen zicht, zodat zij niet verzekerd zijn van een 'aangeklede borrel' en een lustrumboekje. Een drankje kan altijd gekocht worden.

Eventuele kosten voor muziek en versiering zullen uit de consumptieprijs gehaald moeten worden. Voor alle duidelijkheid: er wordt geen winst gemaakt op deze reünie. Men kan dus gratis naar deze reünie toe, maar als men van het een en ander verzekerd wil zijn, bel dan even op.

ZEGT DIT VOORT!!

zondag 14 december

12.00 koffieconcert in de aula onder leiding van de heer T. Tel. Het programma ziet er als volgt uit:

1. Homines Gregorianaes;	
2. Mis in G-dur	F. Schubert
3. Motet: Der Geist hilft unsre Schwachheit auf	J.S. Bach
-Korte Pauze-	
4. Feminae Gregorianaes;	
5. Der Schulmeister, Komische Kantate	G.Ph. Telemann
6. Das Bandel, Terzett voor sopraan, tenor, bas	W.A. Mozart
7. Madrigaal Evviva Bacco	H. Andriessen

KOFFIE

Na het koffieconcert om ongeveer 13.15 uur organiseren de heer en mevrouw Hoving een wandeling door de binnenstad van Amsterdam, langs punten die in

Aansluitend, om ongeveer 14.30 uur, organiseert mevrouw J. van Hattum een middag vol verassingen. Deze middag noemen wij de collage:

WIE VAN DE DRIE WIE VAN DE DRIE WIE VAN DE DRIE

Er zijn van die mensen waarvan je onmiddellijk weet wat ze doen, wat hun beroep is. Soms zie je het direkt, soms hoeven ze maar een paar woorden te zeggen of je denkt meteen dat is een

Zo gemakkelijk zal het

!!!!!! DINSDAG 16 december om 2.30 uur NIET zijn!!!!!!

Dan zullen er enkele mensen ten tonele gevoerd worden aan wie het alles gelegen is om hun ware beroep geheim te houden.

Dacht je soms dat een docent(e) zich bloot geeft op het toneel? Of een boetiekhoudster? Om van die suppoost van een groot voetbalstadion maar te zwijgen! Deze mensen, die als kandidaten optreden in het spel

WIE VAN DE DRIE zullen proberen hun ware aard te verbergen. Niet alleen voor jullie, maar ook voor het panel dat zal bestaan uit enige nu nog niet nader te noemen grootheden.

Als jij denkt de kandidaten te slim af te zijn, lever dan de vragen in waarmee je denkt ze te kunnen ontmaskeren (van die slimme, weet je wel!) zodat ze gedrieën ongemakkelijk in hun identieke stoel gaan draaien. Het beroemde (!) panel stelt je vraag als je hem vóór 1 december in de copy-bus doet. Het mag anoniem, maar zet er wel even boven:

?????WIE VAN DE DRIE?????

WIE VAN DE DRIE WIE VAN DE DRIE WIE VAN DE DRIE WIE

D I N S D A G 1 6 D E C E M B E R 1 4 . 3 0 U U R I N D E A U L A

Op 17.30 uur begint de voorbereiding voor het onderbouwfeest, want om 20.00 uur begint er een fantastisch feest voor de klassen 1, 2 en 3. Dat duurt tot 00.30 uur. Toegang gratis.

Naast dansen (of niet) zijn er speciale attracties zoals een talentenjacht, taartenbakwedstrijden enz. Nadere informatie komt op affiches in de school. Let op mededelingen van het F.O.C. (feest onderbouw commissie.)

Voor de organisatie op de avond zelf is nog hulp nodig. 1e, 2e of 3e klassers kunnen zich melden bij A. Busio of B. Stobbelaar.

woensdag 17 december

Van 13.30 tot 16.00 uur is er een (on)culturele middag. Er zijn allerlei activiteiten:

- klassieke muziek

- spelletjes

de geschiedenis van katholiek Amsterdam en de katholieken in Amsterdam een rol hebben gespeeld. Deze wandeling is voor leerlingen, ouders en docenten. Men loopt in groepjes of individueel, net wat men wil. De wandeling duurt ongeveer één uur maar het tempo bepaalt men zelf en er is genoeg gelegenheid om zich bij de horeca ter plaaatse te warmen.

Aanmelding geschiedt via het inschrijfformulier dat je binnenkort ontvangt. De kosten bedragen fl. 1,-- per persoon, te voldoen op 14 december. Na het koffieconcert kun je de routebeschrijving afhalen en dan ga je met het openbaar vervoer heen en terug naar de binnenstad.

Voor de wandelaars is er vanaf 16.00 uur chokolademelk en krentebrood op school. Wie nog wil helpen bij de organisatie kan zich opgeven bij J. Hoving.

Om 17.00 uur wordt er een eucharistieviering in de Pius X kerk gehouden. Ouders en leerlingen zijn van harte welkom.

'sAvonds om 20.00 uur is de premiëre van het toneelstuk "Vrouwen op Widgeon's Mere", een thriller van T.B. Morris. Aangezien het een thriller is, is verdere informatie niet gewenst. Het merendeel van de rollen wordt door docenten gespeeld, dus succes verzekerd. De regie berust bij de heer H. de Vilder. In totaal wordt het toneelstuk vier keer opgevoerd. Ook hiervoor ontvang je een inschrijfformulier. Toegang gratis.

maandag 15 december

Deze dag is er gewoon les. 'sAvonds is er om 20.00 uur toneel in de aula. In het gebouw van 'Magister Vocat' wordt om 19.30 uur een lachfilm (zie aankondiging op de affiches) en om 21.30 uur 'Papillon' gedraaid. Aanmelding voor één van beide films geschiedt via het aanmeldingsformulier. Toegang gratis.

dinsdag 16 december

Van 11.00 tot 13.15 uur is er een zwemfestijn in het Sloterparkbad voor de klassen 1, 2 en 3. Ook hogere klassers kunnen meedoen. Zij moeten zich dan aanmelden bij de heer A. Bertens. Deelname is natuurlijk gratis, en het publiek betaalt fl. 1,-- entree.

Daarna, dus om ongeveer 13.45 uur is er voor iedereen in de school een lunch. Je begrijpt, een hele organisatie, en deze berust bij mevrouw T. Waardijk. Als je graag wilt helpen, meld je dan bij haar.

- community singing o.l.v. T. Tel
- bridgen
- schaken
- dammen
- stijldansen
- postzegelbeurs
- demonstratie spinnen en weven
- Jazz ballet demonstratie.

Verder zullen enkele popgroepen van onze school zorgen voor achtergrond-decibellen.

Het stijldansen gebeurt in een aparte ruimte. Je kunt je opgeven bij mevrouw A. Verburg. Ook bij haar platen om op te dansen inleveren. Als je je niet hebt opgegeven, mag je natuurlijk ook komen dansen, maar in verband met de ruimte moet de organisatie weten op hoeveel mensen ze kan rekenen.

Deelnemers aan het Bridge moeten zich van te voren opgeven bij mevrouw M. Maasen of mevrouw M. Weesing, per paar of individueel. Er wordt op verschillende niveaus gespeeld, dus vermeld bij opgave je bridge-ervaring.

Klassieke muziek: Speel je piano, fluit, cello, viool of welk instrument dan ook, geef je dan op bij de heer L. Bianchi om in één van de lokalen iets te spelen. Geen podium in een volle aula, dus helemaal niet griezelig. Beginners en gevorderden van harte welkom.

Welke schakers, dammers en deelnemers aan andere spelen stellen zich beschikbaar om met hun eigen spel materiaal de heer W. Hoenderdos bij te staan in de organisatie van deze activiteiten.

Opgeven bij de heer Hoenderdos.

Om 20.00 uur wordt het toneelstuk weer opgevoerd.

donderdag 18 december

De hele dag sportdag, van 08.30 tot 15.30 uur. De organisatie berust bij de heer R. Verhagen.

'sAvonds vindt om 20.00 uur de slotvoorstelling van het toneel plaats.

Om 20.00 uur begint het slotfeest voor de klassen 4, 5 en 6 in het gebouw "De Hoeksteen" (Marcanti). Met een delegatie leerlingen is overleg gepleegd. Er komt een goeie band, "Urban Heroes", een D.J. (niet uitsluitend disco) en groepen van onze school. Zie nadere aankondiging op affiches.

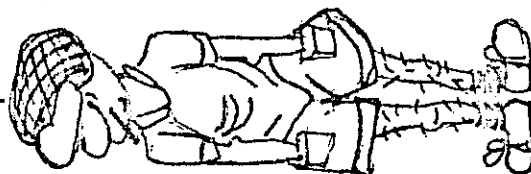
De toegang zal fl. 3,50 bedragen..Iedereen mag één introducee meebrengen.

De organisatie berust bij de heer B. Huibers.

Je ziet, er is al heel wat tijd en inspanning door verschillende docenten en leerlingen aan het lustrum gependend. Alles duidt erop dat het een geslaagde week gaat worden. Laat hun inspanning niet voor niets zijn en maak er een echte feestweek van.

Namens de lustrumcommissie, Anthonie Krop.

DAGDEEL	ZATERDAG 13	ZONDAG 14	MAANDAG 15	DINSDAG 16	WOENSDAG 17	DONDERDAG 18
OGHTEND	Gedurende de week Tentoonstelling: Tehatex en foto's balkon Pius X bovengang	12.00 uur: Koffieconcert Aula	L E S	11.00 - 13.15 uur: Zwemmen Sloterparkbad		± 08.30 uur Aanvang SPORTDAG IN DE SCHOOL
MIDDAG	14.00 u. Opening Aula 15.00 u. Receptie Aula 17.00 u. ReUnie School begane grond (zonder aula)	± 13.30 uur: Wandeling door Amsterdam ± 16.00 uur: Chokolademelk in het schoolcafé 17.00 uur: Eucharistieviering Pius X kerk	L E S	± 13.45 uur: Lunch school Aansluitend ± 14.30 uur: Collage aula 17.30 - 20.00 uur: Aula versieren	13.30 uur: (On)Culturele middag en spalletjes school.	SPORTDAG IN DE SCHOOL ± 15.30 uur E I N D E
AVOND		20.00 uur Toneel Aula	20.00 uur Toneel Aula 19.30 u. en FILM 21.30 u. "Magister Vocat"	20.00 uur: Onderbouw feest Aula Hal	20.00 uur Toneel Aula	20.00 uur Toneel Aula 20.00 uur Slotfeest Bovenbouw "De Hoeksteen" (Marcanti)

KERN

BEWAPENING

VERVOLG

De 'neutronenbom' is het meest recente militaire kind van de Amerikaanse legerleiding. Het explosief vermogen van dit kernwapen is relatief vrij klein; de straling die zij afgeeft des te groter. De gevolgen voor het getroffen gebied zijn beperkte materiële schade, maar door de straling een enorm aantal doden, ten dode opgeschrevenen, na jaren alsnog een groot aantal slachtoffers ten gevolgen van laat-somatische effecten en genetische schade in volgende generaties. Ondanks dat de neutronenbom een groot aantal doden en gewonden veroorzaakt werd het wapen aangeprezen als humaner dan andere kernwapens. Door grote tegenstand van Europese zijde is de productie van de neutronenbom in 1979 door de Amerikaanse president Jimmy Carter stopgezet.

Zowel van westerse als van oosterse zijde wordt de bewapeningswedloop met geestdrift voortgezet. De laatste jaren spreekt men terecht steeds vaker van de kwalitatieve of technologische bewapeningswedloop. Bedoeld wordt dat dat niet zozeer het aantal kernwapens van belang is, maar meer de technologische kwaliteit van het kernwapen. En van de technologische ontwikkeling kan men zeggen dat, gezien de morbide fantasie van sommige natuurkundigen, als men haar op het moment op het niveau van pijn en boog stelt, zij ons over tien jaar de kruisboog zou presenteren.

Het absurde van de bewapeningswedloop blijkt goed uit de productie van 572 (!) Pershings II en Tomahawks door de Amerikanen als reactie op 120 Russische SS.20's, die nota bene voor een deel de SS.4 en de SS.5 vervangen!

Een ander voorbeeld van militair denken: de 'gap' (eng.: hiaat). Om de eigen bevolking, maar ook Europese politici, rijp te maken voor meer bewapening werden en worden door Amerikaanse militaire instanties hoogst onbetrouwbare mededelingen gedaan. De wapenontwikkelingen en productie aan de andere kant van het IJzeren Gordijn worden danig overdreven, terwijl de eigen wapenkracht wordt ondergewaardeerd. Het gevolg hiervan in het verleden was vaak dat, na later bleek, de nucleaire reactie van de Amerikanen te sterk was geweest en slechts had geleid tot een onnodige voortzetting van de bewapeningswedloop. De Amerikaanse ex-minister van defensie McNamara wees er aan het einde van zijn loopbaan op dat het aantal I.C.B.M.'s groter was dan voor de nationale veiligheid noodzakelijk.

Op deze manier wordt een idiote bewapeningswedloop voortdruvend gehouden. Er wordt niet gestreefd naar de verwezenlijking van een nucleair evenwicht, dat een bepaalde bescherming tegen de totale vernietiging van de mensheid zou kunnen bieden en dat afgebouwd zou kunnen worden opdat de mensheid in een vreedzamere wereld zou mogen leven; integendeel, beide grootmachten streven - uit machtswellust, gecamoufleerd door de gedachtengang dat hun eigen systeem het beste zou zijn - naar militaire superioriteit.

Deze voortdurende bewapeningswedloop betekent een bedreiging van het zogenaamde afschrikkingsevenwicht: kernwapens zouden slechts de functie van afschrikking hebben omdat gebruik van

kernwapens niet alleen vernietiging, maar ook zelfvernietiging zou betekenen. Daardoor zou het gebruik van kernwapens volstrekt onzinnig zijn, daar ook degene die de kernoorlog ontke- tent en zijn vijand vernietigt ten onder zou gaan. Het scala van technische mogelijkheden en de voortdurende bewapeningswedloop doen echter menigeen twijfelen aan de onfeilbaarheid van het afschrikkingsevenwicht. Hierover straks meer.

In 1968 werd het zogenaamde 'Non-Proliferatie Verdrag' (prolife- ratie = verspreiding) door 59 landen ondertekend. De landen ver- plichtten zich indien zij kernwapens hebben deze niet aan ande- re landen te leveren of hen te helpen bij vervaardiging van kernwapens. Landen zonder kernwapens verplichtten zich geen po- gingen te ondernemen kernwapens te ontwikkelen. Tenslotte ver- plichtte het verdrag de kernwapenstaten met elkaar te onderhan- delen over het stopzetten van de bewapeningswedloop.

Het doel van het verdrag was het aantak landen met kernwapens te beperken tot de toenmalige club van vijf: Verenigde Staten, Sovjet-Unie, Engeland, Frankrijk en China.

India, Israël, Zuid-Afrika, Pakistan en Brazilië hebben het ver- drag destijds niet ondertekend en zijn momenteel allen in het bezit van kernwapens of hebben de kennis en de mogelijkheid de- ze wapens te vervaardigen. Al deze landen liggen - en dat is be- grijpelijk - in conflictgebieden. De aanwezigheid van kernwa- pens in deze conflictgebieden heeft de mogelijkheid van een kernoorlog vele malen groter gemaakt.

Doordat steeds meer landen over kernenergie (gaan) beschikken zal de verspreiding van kernwapens nog toenemen, hetgeen zeker het afschrikkingsevenwicht minder stabiel en de internationale situatie onoverzichtelijker zal maken. Men kan gerust stellen dat het N.P.V. de verspreiding van kernwapens niet tegen heeft kunnen gaan, wat nog eens overduidelijk blijkt uit de aanwezig- heid van een enorme hoeveelheid Amerikaanse kernwapens in bijna geheel Europa.

Al vlak na de Tweede Wereldoorlog zijn pogingen ondernomen tot nucleaire ontwapening te komen. In de pas opgerichte Verenigde Naties wordt als oplossing van het kernwapenprobleem de interna- tionalisering van de gehele kernfysica en het openbaar houden van het natuurkundig onderzoek gezien. Een Amerikaans plan (het plan Baruch) ging wel in die richting, maar wilde het Amerikaan- se monopolie op kernwapens handhaven en werd dan ook niet door de Sovjet-Unie geaccepteerd. Nadat de Russen een alternatief plan, dat door de Verenigde Staten werd afgewezen, hadden voor- gesteld verdween het onderwerp van de internationale agenda. In de vijftiger jaren wordt op het gebied van ontwapening on- danks voorstellen van beide zijden niets bereikt. Wel werd in 1959 het Zuidpoolverdrag getekend. Het verdrag was erop gericht de Zuidpool vrij van kerwapens te houden. Voor andere gebieden werden soortgelijke verdragen getekend: de kosmische ruimte (1961), Latijns-Amerika (1967), en de zeebodem (1972). In 1963 werd het al eerder genoemde 'beperkt kernstop akkoord' getekend. In 1972 kwam een verdrag, dat de ontwikkeling, productie en op- slag van bacteriologische en giftige wapens verbiedt, tot stand. De belangrijkste gebeurtenissen op het gebied van wapenbespre- kingen vormen de onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie: S.A.L.T. (Strategic Arms Limitation Talks). Na vier jaar onderhandelen kwam in 1972 S.A.L.T. I tot stand. Het verdrag bepaalde dat het aantal offensieve raketten de eerste vijf jaar niet meer dan 1.700 voor de Verenigde Staten en niet meer dan 2.358 voor de Sovjet-Unie mocht bedragen. De Verenigde

Staten accepteerden dit numerieke voordeel voor de Sovjet-Unie omdat zij een, al jaren bestaande en nog steeds bestaande, technologische voorsprong van vijf jaar hebben. Volgens S.A.L.T. I mochten de beide supermachten ieder slechts twee anti-raket-systemen van 100 raketten installeren. In 1974 werd dit aantal (2) beperkt tot één in het zogenaamde A.B.M.-verdrag.

Het is duidelijk dat hier van werkelijke ontwapening geen sprake is. In plaats van die term wordt dan ook vaak de term wapen-beheersing gebruikt. Ook dat woord is eigenlijk niet van toepassing. Evenals bij S.A.L.T. I werden bij S.A.L.T. II de limieten voor de uitbreiding van het wederzijdse kernwapenarsenaal dat de Verenigde Staten noch de Sovjet-Unie er belang bij zouden hebben die te overschrijden. Bovendien heeft S.A.L.T. I bijna volledig gefaald doordat dat verdrag wel het aantal raketten 'beperkte', maar niet het aantal kernwapens. Daardoor was er, vooral voor de Verenigde Staten - zij waren de eersten die hier-toe in staat waren - de mogelijkheid meerdere kernkoppen op één raket te plaatsen waardoor het eigenlijke aantal kernwapens vele malen groter werd dan voorheen.

Kortom: er is nog steeds geen kernwapen afgeschaft. Hoe kan het ook anders. Een voorbeeld van westers militair denken: de opperbevelhebber van de N.A.T.O., generaal B.W. Rogers, zei in een interview met het duitse weekblad 'Die Welt' in 1979, dat de N.A.T.O. de Pershings II en de Tomahawks niet zou plaatsen indien de Russen de 120 SS.20's zouden ontmantelen en de productie ervan zouden stopzetten, de SS.4 en de SS.5 zouden ontmantelen en hun atoomonderzeeërs uit de Oostzee zouden verwijderen! Ook de Sovjet-Unie houdt er dat soort vredesgevaarlijke gedachten op na. Het moge duidelijk zijn dat nucleaire ontwapening op die manier bijna onmogelijk is.

3. KERNWAPENS ALS ANTI-OORLOGSMIDDEL, GEBRUIK VAN KERNWAPENS

Maar al te vaak wordt beweerd dat wij 35 jaar wereldvrede te danken zouden hebben aan kernbewapening. Kernwapens zouden nooit gebruikt zijn omdat het niet alleen moord, maar ook zelfmoord zou betekenen.

Ten eerste dient men te bedenken dat dit een onbewijsbare stelling is. Het is onmogelijk om de wereldgeschiedenis vanaf 1945 zich te doen herhalen zonder kernbewapening. Het vinden van bewijzen of zelfs maar aanwijzingen dat de wereldvrede door kernbewapening gehandhaafd zou zijn behoort niet tot de onmogelijkheden, maar stuit evenwel op grote moeilijkheden.

Ten tweede getuigt deze stelling van weerzinwekkende kortzichtigheid en egoïsme. De wereldvrede is gehandhaafd in zoverre het nooit tot een Derde Wereldoorlog is gekomen. Dat is dan ook inderdaad de enige vrede, die (met name) wij gekend hebben.

Vijfendertig jaar lang hebben de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie over de hele wereld (met uitzondering van hun eigen grondgebied), maar vooral in de Derde Wereld geprobeerd elkaar de loef af te steken door hun pogen kapitalistische respectievelijk communistische bewinden, die als bondgenoten in de koude oorlog moesten dienen, aan de macht te krijgen. Zo werd in Korea (1950-1953), Vietnam (1961-1975), het Midden Oosten (1967- en 1973), Angola (1975) met Russische wapens tegen Amerikaanse wapens gevochten. Nooit echter vochten Amerikaanse soldaten tegen Russische soldaten. De twee wereldmachten zitten als financiers en wapenleveranciers op de tribune op veilige afstand: van elkaar en van de arena, waar miljoenen doden gevallen zijn en vallen.

Kernwapens hebben deze oorlogen niet kunnen voorkomen. Eerder

kan men stellen, dat deze oorlogen voortvoeien uit kernbewapening: het (zelf)vernietigende van een kernoorlog doet de wereldmachten de voorkeur geven hun conflicten op indirecte wijze, door anderen, uit te laten vechten opdat zij zelf buiten schot blijven.

Ten derde dient men te beseffen dat vandaag of morgen een einde zou kunnen komen aan de maagdelijkheid (Hirosjima en Nagasaki even buiten beschouwing gelaten) van kernwapens. Een aantal punten die de bewering dat kernwapens nooit gebruikt worden ontkrachten:

1. Kernbewapening zou slechts de functie van afschrikking hebben. Voor een afschrikkend effect is echter de bereidheid tot de daad, het gebruik van kernwapens, noodzakelijk. Bedreigingen waarvan de tegenstander weet dat zij nooit zullen worden uitgevoerd, verliezen hun betekenis als zodanig. Deze bereidheid moet dus wel bestaan, hetgeen ook blijkt uit de geschiedenis:

- de Cuba-crisis
- in 1969 dreigde de Sovjet-Unie Communistisch China met inzet van kernwapens
- in 1973, tijdens de vierde oorlog tussen Israël en de Arabische staten kondigde president Nixon de staat van paraatheid van de Amerikaanse strijdkrachten met inbegrip van kernwapens af.

2. Ook een uitvinding zoals die van de neutronenbom impliceert de bereidheid tot het gebruik van kernwapens. Immers welk voordeel zou de neutronenbom boven andere atoombommen hebben indien zij toch nooit gebruikt zouden worden? Geen enkel en toch is haar bestaan een feit en dus een bewijs van de bereidheid, misschien zelfs de intentie, tot het gebruik van kernwapens.

3. Op het moment bestaat er een drempel die het gebruik van kernwapens enigszins tegenhoudt: de tegenstander is in staat, na zelf bestookt te zijn met kernwapens, de vijand alsnog met kernwapens te vernietigen. Deze mogelijkheid tot wraakacties noemt men de 'second strike capability'. Op grond hiervan betekent het beginnen van een kernoorlog voor de agressor het risico lopen hetzelfde lot te ondergaan.

Waar de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie echter bang voor zijn en vooral in de jaren zestig bang voor zijn geweest is de zogenaamde 'disarming first strike capability' (vanaf hier aan te duiden met de afkorting 'd.f.s.c.'): het in staat zijn in een verrassingsaanval in enige 'klappen' de volledige kernbewapening van de tegenstander uit te schakelen zonder dat deze de tijd en/of mogelijkheid heeft die te gebruiken. Kort gezegd: een atoomaanval zou geen zelfmoord meer betekenen. De aanwezigheid van kernraketten op onderzeeërs en in ondergrondse silo's heeft het behalen van de 'd.f.s.c.' erg moeilijk gemaakt. De trefzekerheid van de nieuwste kernraketten lijkt de 'd.f.s.c.' echter weer bichterbij te brengen. Bovendien ligt het gevaar van de 'd.f.s.c.' eigenlijk niet in deze capaciteit an sich; tenminste niet alleen. Het vermoeden dat de tegenstander de 'd.f.s.c.' bezit is al genoeg om de mogendheid die dat vermoedt te doen besluiten dan maar als eerste toe te slaan en er het beste van te hopen. Een andere mogelijkheid is dat één van beide partijen denkt zélf de 'd.f.s.c.' te hebben, die capaciteit ook daadwerkelijk aanwendt maar er niet in slaagt de tegenstander volledig uit te schakelen zodat de wereld in een ware kernoorlog belandt.

De Verenigde Staten en de Sovjet-Unie hebben in het zogenaamde A.B.M.-verdrag van 1972 geprobeerd zich 'in te dekken' tegen het gevaar van de 'd.f.s.c.'. Zij spraken af geen effectief anti-raket-stelsel op te bouwen. Wanneer de verhouding tussen de beide wereldmachten echter slechter wordt, zoals op het moment het geval is, kunnen verdragen worden verbroken. Bovendien geeft het A.B.M.-verdrag eigenlijk nauwelijks de garantie dat de ondertekenaars niet zullen streven naar de 'd.f.s.c.'; ideeën zijn toegestaan, maar mogen alleen niet verwezenlijkt worden.

4. Zoals reeds vermeld raken kernwapens steeds meer verspreid over de wereld en zal deze ontwikkeling zich in de toekomst ongetwijfeld voortzetten. Dit betekent ook dat kernwapens in handen kunnen komen van dictators (van kleine(re) of minder belangrijke landen) die het, met uitzondering van zichzelf, met niemand goed menen. Dit type treft men over de hele wereld aan: Pinochet (Chili), Khomeiny (Iran), Stroesner (Paraguay), Botha (Zuid Afrika) en ga zo maar door. Wanneer de loopbaan van deze heren in gevaar komt, zodat zij gegronde redenen hebben te vrezen dezelfde weg te gaan die de sjah (Perzië), Amin (Oeganda), Somoza (Nicaragua) of Bokassa (Centraal Afrikaans Keizerrijk) reeds gingen, zullen zij niets te verliezen en alles te winnen hebben en mogelijk niet terugdeinzen voor het gebruik van kernwapens. Kernwapens kunnen ook in de handen van bevrijdingsbewegingen, terroristische en criminele groepen raken, hetgeen de mogelijkheid van het gebruik van kernwapens nog eens groten maakt.

5. Tenslotte is het niet onmogelijk dat kernwapens min og meer per ongeluk gebruikt worden. Door een technische storing kan een kernraket geheel tegen ieders wens in zijn vernietigende taak gaan uitvoeren. Het kan gebeuren dat een vliegtuig neerstort op een depot van kernkoppen, wat in Engeland een keer bijna gebeurd is. Zo'n explosie zou wel eens toegeschreven kunnen worden aan de tegenstander en een kernoorlog zou worden ontketend. Nog geen half jaar geleden was de U.S. Air Force in staat van opperste paraatheid doordat de computer, die niet wist dat het een oefening betrof, dacht dat er Russische intercontinentale kernraketten op weg waren naar de Verenigde Staten. Die Amerikaanse computers kunnen soms even hysterisch doen als de Amerikanen zelf. Binnen drie weken tijd gaf een Amerikaanse computer ten onrechte als output "kernaanval". Je zou bijna gaan denken dat de beruchte rode knop naast de huisbel van het Witte Huis zit.

4. PERSOONLIJKE MENING OVER HET GEBRUIK VAN KERNWAPENS.

Ik hoop dat ik de lezer die dit nog niet wist ervan heb kunnen overtuigen, dat de productie en plaatsing van kernwapens het risico van gebruik met zich meebrengen.

Wanneer men dus overweegt over te gaan tot productie en plaatsing van kernwapens dient men zich niet af te vragen of die daden ethisch verantwoord zijn, maar of het gebruik dat is. Zoals gezegd moet de overweging van ethische aard zijn. Kernwapens zijn massale vernietigingswapens die over het leven van miljoenen kunnen beslissen. Het is totaal onbelangrijk of kernwapens gunstig zijn voor de handelsbalans, werkgelegenheid opleveren of gewoon stinken. Het gaat hier om principes. Hieronder mijn mening over het gebruik van kernwapens samengevat in vier punten.

1. Agressieve, d.w.z. niet uit zelfverdediging begonnen oorlogen zijn te rechtvaardigen indien hun doel het afschaffen van misstanden is. Defensieve oorlogen zijn te rechtvaardigen door te

wijzen op het recht van zelfverdediging, dat in elk wetboek van strafrecht van een land met een fatsoenlijke wetgeving vastgelegd is. Wanneer men van het recht van zelfverdediging gebruik wil maken is het echter billijk zich tot de agressor te wenden. Hij is immers degene door wie men aangevallen wordt. Een agressieve kernoorlog is altijd onrechtvaardig omdat zij geen einde aan misstanden maakt, maar zelf een misstand is: zij doodt onschuldigen.

Als men aangevallen wordt door kernwapens heeft men gezien de huidige bereikte resultaten van de techniek niet de mogelijkheid zich te verdedigen. Wat de aangevallene ook doet, zijn lot is in principe niet af te wenden. Hij kan zichzelf niet verdedigen. Wel kan hij wraak nemen ('second strike capability') of de vijand straffen zo u wilt. In hoeverre is de wraak of straf te rechtvaardigen?

In het geheel niet. De misdaad en de straf zijn een en dezelfde; de straf is tot misdaad, de rechter tot misdadiger geworden wanneer men wraak neemt!

Tsjonge jonge, wat maken die Amerikanen zich druk om die paar gegijzelde Amerikanen in Teheran. "Die mensen zijn toch onschuldig!", gilt de halve wereld. En terecht.

Hitler dreigde in 1940 Rotterdam te bombarderen (en deed het ook, maar dat terzijde) als Nederland zich niet als de wiede-weerga zou overgeven aan de Duitsers. Lafhartig noemen de geschiedenisboekjes dat. En terecht.

Zonder dat wij het beseffen zijn wij al jaren gegijzeld en zullen dat ook nog jaren blijven. Als de Amerikanen Iran binnenvallen kun je een paddestoel boven New York of Amsterdam verwachten. Als de Sovjet-Unie Yougoslavië binnenvalt verschijnt er een paddestoel boven Moskou of Lenengrad. Het afschrikkingsevenwicht is in wezen een gijzeling van onschuldigen op wereldschaal! Het voorbeeld van de gijzeling van Rotterdam is erg bruikbaar. Het snoert de mond van diegenen, die in het hebben meegemaakt van 'de' oorlog een rechtvaardiging van kernbewapening menen te zien en altijd "Dat nooit weer!" gillen.

Ook is het gebruik van kernwapens onrechtvaardig omdat nog vele generaties na de eigenlijke ontploffing de atoombom slachtoffers maakt.

2. Oorlogen kan men onderscheiden in agressieve en defensieve. Agressieve oorlogen pleegt men te onderscheiden in de Clausewitz- en de Grotius-oorlog. De Clausewitz-oorlog is de oorlog om politieke doeleinden te bereiken; de Grotius-oorlog is de oorlog om een onrecht te herstellen. Beide zijn dus oorlogen met een doel. Kernwapens schijnen als doel de bescherming van onze democratie, cultuur en beschaving te hebben.

Komt het echter tot een kernoorlog, dan is deze volkomen doel-loos en bereikt het tegenovergestelde van wat beoogd werd. Cultuur en beschaving gaan ten onder. Alleen de democratie blijft overeind, maar zal haar grondgebied toch eerst moeten beperken tot de medische sector ten gevolge van de kernwapens.

3. Hoe wreed en gruwelijk oorlogen vroeger ook waren, er waren regels voor het oorlogvoeren. Een van die regels hield in dat de burgerbevolking, omdat zij zichzelf nauwelijks verdedigen kan, buiten schot diende te blijven. Deze regel is zeer vaak overtreden, meestal door losbandige soldaten, maar is toch altijd als goed erkend geweest. Kernwapens ontzien de burgerbevolking niet, maar richten zich juist op de bevolking.

Een andere regel van het oorlogvoeren was dat de tegenstander wanneer hij zich overgegeven had niet vernietigd zou worden.

Bij kernwapens is deze regel niet toepasbaar: ook al geeft de aangevallene zich over, hij zal altijd minstens voor een deel vernietigd worden doordat kernwapens niet als honden terug te fluiten zijn. Het gebruik van kernwapens doet dus af aan twee eeuwenoude principes.

4. In vroeger tijden was er altijd een redelijke verhouding tussen de oorlog en haar gevolgen en datgene waarom gevochten werd. Bij ons is het doel zoals reeds vermeld handhaving van de democratie. Haar gevolgen zijn miljoenen doden aan onze kant. Wanneer veertien miljoen Nederlanders schreeuwen "Liever dood dan rood" dan hebben zij het recht zelfmoord te plegen. ZIJ HEBBEN ECHTER NIET HET RECHT MILJOENEN RUSSEN UIT TE MOORDEN OM ONZE EIGEN GODVERVLOEKTE DEMOCRATIE TE BESCHERMEN! WE WETEN NOG NIET EENS HOE WE EEN RUS GOEIEMORGEN MOETEN ZEGGEN, LAAT STAAN DAT WE OOIT MET EEN RUS HEBBEN GESPROKEN!!!!

5. Tenslotte merk ik op dat aan kernbewapening PER DAG ongeveer 1,5 miljard gulden wordt uitgegeven, terwijl 2/3 van de mensheid honger lijdt!!!!

5. SLOTOPMERKINGEN.

Kernwapens hebben een zo grote rol in de wereld verworven, dat het vrijwel onmogelijk lijkt ze ooit nog uit de wereld te helpen. De enige manier is ZELF te beginnen met ontwapening. Het is volstrekte onzin om op de vijand te gaan zitten wachten; we moeten zelf beginnen met ontwapening en onze goede wil tonen!

Bovendien moeten we ons niet wijs laten maken, dat we voor ontwapening nieuwe raketten (de Tomahawk en de Pershing II) nodig hebben. Uitbreiding van kernbewapening betekent een teken van vijandschap.

Rechtsdenkend Nederland, heel Europa eigenlijk, schreeuwt al een jaar dat we bij onderhandelingen met de Russen sterk moeten staan. En dat is nou precies wat al dertig jaar geblèrd wordt: nieuwe raketten aan onze kant zijn er voor de onderhandelingen of de strategie; Russische raketten zijn moordwapens die om een antwoord vragen.

Nog nooit in de wereld is er ontwapend. Er werden slechts limieten, die vaak nog een enorme uitbreiding toelieten, gesteld. ER MOET NU ONTwapEND WORDEN!!!!

NB Het gedrag bestuderend van enige politieke partijen, vermoed ik iets vreemds: er zijn twee Russische volken! Omwille van het eerste Russische volk moeten wij de Olympische Spelen boycotten, omdat het onderdrukt wordt. Het andere Russische volk zou het doelwit moeten worden van de Tomahawk en de Pershing II.

"De mensheid moet een einde maken aan de oorlog, anders maakt de oorlog een einde aan de mensheid" (J.F.Kennedy).

Marcel Möller.

Klaas!

Vijf december is er het vijfde uur gelegenheid Sinterklaas te vieren. Laten leerlingen die ideeën hebben dit zo snel mogelijk bespreken met hun klasdocenten, of met de schoolcafécommissie of met voor dergelijke zaken te porren conrectoren, zoals

conrector Hoving.

AGENDA

Bekijk het maar.

- 1 - 5 dec. Uitreiking van het 1-ste rapport.
 di 2 dec. Sinterklaasviering brugklas.
 vr 5 dec. Idem andere klassen.
 wo 10 dec. Voorlopige keuze 3-de en 4-de klassen.
 za 13 dec. 14.00 uur. Officiële herdenking van het 25-jarig
 bestaan van onze school.
 17.00 uur. Reünie van oud-leerlingen en -docenten.
 ma 15 t/m Lessen afgewisseld met lustrumactiviteiten.
 vr 19 dec. Zie voor details elders in dit blad.
 ma 22 dec t/m
 vr 2 jan. K E R S T W A K A N T I E .

belangrijk voor de derde!**BELANGRIJKE MEDEDELING VOOR LEERLINGEN UIT DE DERDE KLASSEN****- Leerlingen van 3 havo.**

Met ingang van de nieuwe cursus is het mogelijk voor de leerlingen van 4 havo handenarbeid als eindexamenvak in het pakket op te nemen. Inlichtingen over de inhoud van het vak en over de mogelijkheden voor bepaalde vervolgopleidingen bij de docenten tehatex en bij de dekanen.

- Leerlingen van 3 vwo.

Leerlingen van 3 vwo die overwegen na deze klas over te stappen naar 4 havo, dienen dit tijdig te overwegen en te bespreken met hun klasdocenten en hun dekanen. Bij de definitieve keuze van hun studierichting na het 2-de rapport moeten zij hun besluit genomen hebben, omdat anders een goede voorbereiding van de samenstelling van de klassen van de volgende cursus niet mogelijk is.

In de loop van de cursus overstappen van 4 vwo naar 4 havo is niet mogelijk, gezien de verschillen tussen beide klassen in opzet, lesprogramma's, aanpak en klassesituatie: 4 havo is een wóór-eindexamenklas.

Wie dus twijfelt over wat voor hem of haar de juiste keuze is, bespreke dit zo snel mogelijk met de klasdocent en de schooldekaan.

Bv. onze scholen met hun onoverzichtelijke hoeveelheid keuzemogelijkheden van richtingen en van vakken binnen richtingen. Die dragen meer bij tot een enerverende chaos dan tot emancipatie en harmonische ontplooiing.

Tegenover ... vele factoren van onrust, van doorbreking van het patroon, van verandering, zouden wij ... in de dagelijkse omgeving van gezin en school veel meer rust moeten inbouwen dan er is.

— Lea Dasberg —

SCHOOL ter discussie

In het vorige nummer van Bolwerk stond een stuk van Tom van Kuijk: Om het geheugen op te frissen een samenvatting hiervan, die door de schrijver is goedgekeurd.

1. Het huidige schoolstelsel steekt zeer zeker niet goed in elkaar, omdat het onmenselijk, ondemokratisch, gewoonweg slecht is.
2. Het schoolstelsel is onmenselijk, doordat ten eerste het negeren van de afspraken, die door anderen zijn gemaakt, het behalen van een diploma in de weg staat. Ten tweede doordat door de leerdwang de leerling een stress-figuur wordt.
3. De concurrentieslag komt door ambitie en hoge toelatingseisen op de universiteiten.
4. De manier van lesgeven is slecht, doordat de leerling een gedwongen toevoerder is, je zonder diploma niet aan de bak komt en de leerling gedehumaniseerd wordt.
5. Het werken in groepsverband in de les en bij proefwerken. Het leerniveau gaat omhoog, men zal elkaar helpen met het onder de knie krijgen van de stof.
6. De verhouding tussen de leraar en de leerling is slecht omdat de leraar de baas is. De leraar moet zich in alle opzichten beschouwen als leermiddel en niet als iemand, die bezig is zijn geld te verdienen.
7. De idealen in dit stuk zijn misschien toch niet zó moeilijk als lijkt. Een discussie is noodzakelijk.

Tom van Kuijk.

Beste Tom,

Hierbij een discutabele bijdrage.

"Het schoolstelsel steekt zeer slecht in elkaar". Deze uitspraak is, ook geartikuleerd vertolkt, een onduidelijke. Pas wanneer je je bedenkt dat de strikte betekenis van schoolstelsel een stelsel van werkwijzen met het diploma tot doel is, krijgt die kreet de volgende betekenis. Het stelsel van werkwijzen met het diploma tot doel is niet doeltreffend. Hoewel ook bij deze interpretatie de schuld uiteraard natuurlijk slechts alléén maar te zoeken zó kunnen zijn bij de leraar, is dit niet de waarde die Tom aan de uitspraak hecht. Neen, het systeem is slecht, omdat het onmenselijk, ondemokratisch of gewoonweg slecht is. Wil je onmenselijkheid echter bestrijden, richt je dan nooit op systemen, omdat systemen dingen zijn en sowieso niet menselijk.

Het onmenselijke karakter van het schoolstelsel heeft minder met het systeem zelf dan met het doel, de reden waarom we op school zitten of de maatschappelijke kontekst, waarin we het doel, het diploma, moeten zien, te maken. Van alle kanten, ouders, leraren etc. wordt het onheilsPELLende gevoel opgewekt dat je zonder diploma, prestaties of zonder je aan de wil van de overheid te onderwerpen, je niet gewaardeerd wordt en je het leven moeilijk wordt gemaakt. De angsten, die dat gevoel vaak met zich meebrengt zijn de beweegredenen om zich toch maar in regelingen te schikken en bijvoorbeeld toch maar iedere dag naar school te gaan en je huiswerk te maken.

Deze dwangervaring op scholen belemmert de vooruitgang in het

leerproces, omdat de leerstof als belichaming van dwang wordt gezien en daardoor wordt afgestoten.

Omdat de mooiste dingen uit ongedwongenheid geboren worden is het zaak dat dwangervaring verholpen wordt. Dit kan volgens mij op de volgende manieren:

1. Je zou je wil welwillend aan kunnen passen.
Dit is wel praktisch maar niet zonder meer gezond.
2. Je zou de dwingers democratisch kunnen dwingen niet meer te dwingen.
Gezien het veelvuldig dwingen is dit volgens mij hypocriet.
3. Je zou je angsten kunnen wegvagen door te zeggen: "Ik doe wat ik goed vind . Welke konsekwenties de maatschappij daaruit trekt is, na toelichting van mijn standpunt, niet meer mijn verantwoordelijkheid.

De laatste is misschien wel het beste omdat je hiermee niemand dan jezelf benadeelt. Je doet hierbij een beroep op de goedheid en verdraagzaamheid van je omgeving. Uit reacties kun je zien wie je vriend en wie je vijand is, aan wie je respectievelijk minder en meer zorg hoeft te besteden. (De volgorde is niet per ongeluk fout).

Nu wat de verhouding leraar-leerling betreft. Natuurlijk is het zo dat de leerplichtwet in de hand werkt dat de leraar zijn publiek niet hoeft te boeien om hem in zijn lokaal te houden. Maar als je vindt dat de leraar slecht les geeft zou je best kunnen bepraten wat je slecht vindt en hoe het volgens jou beter kan. Hiermee zou je het arrogantie-monopolie dat de docent toegedicht wordt misschien wel verbreken, maar ongetwijfeld went de docent ook daaraan.

De oplossing die aangedragen wordt voor het verkrijgen van een menselijker werksfeer is het werken in groepsverband. Het diploma is een eis van een individualistische maatschappij. Een diploma, verkregen op de wijze zoals wordt voorgesteld in Tom's stuk, wordt waarschijnlijk door de maatschappij niet gewaardeerd, omdat de verkregen kennis alleen vruchtbaar is binnen die bepaalde groep. Het zou getuigen van wreedheid om zo'n "waardeloos" diploma, d.w.z. een diploma waarmee je bijna nergens aan de bak komt, te verstrekken. Als je wilt samenwerken doe dat dan met of zonder diploma voor het menselijk contact, maar niet om het diploma te behalen.

Tot slot: Al wekken leraren soms de indruk dat ze slechts hun geld staan te verdienen, ze verdienen het niet, nee ze verdienen veel meer dan de surrogaat-waardering geld.

Marijn van Lith
Pieter Postsingel 48
1067 AP Amsterdam
tel. 132993

T.A.V. TOM VAN KUIJK 5A

Beste Tom,

Als vader van twee kinderen die resp. Gymnasium en Atheneum met succes hebben gehaald op Pius X het volgende:

Wat jij voorstelt over groepsverband in lessen én proefwerken!! heb ik een mooi voorbeeld: In Bielefeld, op een Hogeschool hebben ongeveer 7 jaar geleden een groep studenten met intimidatie een Professor zover gekregen dat deze 5 á 6 studenten groepsge-

wijze mondeling mochten doen; de Professor was bang voor o a ruiten ingooien in zijn woning. De beste koppen deden het woord en de verstandelijk minder bedeeden hielden hun mond en werden zo door de tentamens gesleurd. Toen dit uitlekte was er natuurlijk een groot schandaal!!

Als jij van een groep van 6 de beste kennis hebt, zou jij dan de dicipline (zelfbeheersing) opbrengen om niet direct het antwoord te geven, maar ook de minste met verstand begaafde een kans te geven?!

In veel van je betoog zitten (betrekkelijke) waarheden, b.v. zeker "leerfabriek". Toch betreur ik het niet op de "leerfabriek" Ignatiuscollege gezeten te hebben, integendeel!

Heel wat van de Pius X leraren en leraressen zijn "leermiddel" zoals jij dat graag wilt, gedreven door idealisme, dit is de ervaring van mij. Uit bevoegde bron weet ik ook dat het helaas meestal dezelfde leraren en leraressen zijn die buiten hun "lesgeefplicht" voor de jongelui op school meer of veel extra over hebben, wat jullie ten goede komt. De leerkrachten die niet onder boven omschreven groep vallen en snel na lesgeeftaak naar huis of andere school (deelbaan) gaan, van hen zullen er zeker bezielend lesgeven, een ander deel vormt dan de "broodleerkrachten", helaas.

De gezagsverhouding leraar-leerling is een noodzakelijk gegeven, moet wel soepel gehanteerd worden.

Wat denkt Tom van de prestaties van Ajax in zijn glorielijd. Jaap van Praag en Rinus Michels vormden het gezag. Zouden de sterren op het veld zoveel bereikt hebben als Michels en van Praag niet het gezag gevoerd hadden?

Je verlangt zoveel begrip van de leraren, breng jij ook begrip op voor hen?!?

Als jij huiswerk maakt met muziek aan en je zus in de kamer ernaast maakt óók huiswerk maar heeft hinder van jouw muziek, zet je dan de muziek op eerste verzoek zachter of af?!

Met vriendelijke Groeten,

Fr.J.M. Rijnierse.

OP SCHOLEN DAAR HEERST EEN KLASSEBEWUSTZIJN, DAAR KUNNEN DE KOMMUNISTEN TROTS OP ZIJN (H.Mulisch)

Een oudleerling die nog eens wat schrijft in deze schoolkrant (waarom zou een oudleerling niets meer te maken hebben met de school waar hij het belangrijkste deel van zijn puberteit doorbracht?).

Allereerst een reactie op een artikel uit de vorige Bolwerk, nl. School, van Tom van Kuijk (Bolwerk no 1, pag.13).

De leerdwang waar jij het over hebt, die is er inderdaad, misschien nog sterker als dat wij denken. Maar wordt deze leerdwang alleen veroorzaakt door school? Ik denk van niet.

Zijn er niet veel ouders die hun kinderen graag goede resultaten zien behalen om dat feit vervolgens, trots, aan alle bekenden te vertellen op familiefestjes, theebransjes etc. Hoeveel leerlingen maken in de zesde klas van de lagere school ZELF de keus naar welke school ze willen. Zijn er niet veel ouders die zeggen "Ga jij maar naar die en die school, daar doe je dan VWO, liefst gymnasium, dan haal je dat belangrijke papiertje en dan kan je mooi wat bereiken in de maatschappij met eeb universitaire opleiding". En zijn er dan niet veel leerlingen die

dit zes jaar volhouden zonder ooit maar één keer daartegen in opstand te komen.

Het komt volgens mij ook veel voor dat een kind, dat heel graag wil leren, naar de MAVO, LTS gestuurd wordt, omdat hij/zij dan sneller in het arbeidsproces kan worden opgenomen (let wel, ik zeg niet dat voor mij LTS of MAVO minder is dan het VWO, maar het idee dat daar nog over heerst bij veel mensen is heel sterk). Denk je niet met mij dat de invloed van ouders op de leerdwang minstens even groot is als die van de school? Over het ontbreken van "menselijk" contact tussen leraar en leerling ben ik het met je eens, maar om dat te verbeteren zullen beide kanten pogingen moeten ondernemen. Dit was zo ongeveer alles wat ik op school wou eenmerken. School is te veel maatschappij gericht en die deugt niet en ik zal proberen dat één keer uit te leggen aan de hand van voorbeelden.

1. Politieke gevangenen, ook in Nederland, die zich verzetten tegen het systeem en daarvoor op onmenselijke wijze gestraft worden (isolatiecellen, weet je wel).
2. Het verschil in rechtspraak: in Groningen worden fascistische jongeren veroordeeld tot twee weken voor het molesteren van krakers, in Amsterdam worden mensen voor het gooien met één steen veroordeeld tot drie, tot zes maanden.
3. De vooroordelen, die heersen onder veel Nederlanders, over gastarbeiders (allemaal het land uit!), krakers (aan de muur dat tuig) etc. Vooroordelen veroorzaakt door de populaire pers (Tros, Telegraaf, Avro etc.)
4. De verkrachting van de democratie in "onze" (?) tweede kamer. Een motie die is aangenomen wordt niet uitgevoerd (Kernwapens, december 1979) maar het kabinet valt niet.

Ik kan zo nog wel langer doorgaan maar daar heb ik eigenlijk niet veel trek in, want ik wordt er eigenlijk alleen maar moe van, om feiten die voor iedereen duidelijk zijn op te noemen terwijl de meerderheid van de bevolking het allemaal maar prima vindt, zolang ze zelf niet getroffen worden, de Russen niet komen en Amerika gewoon doorgaat ons te beïnvloeden.

Peter v. Montfoort

PS. Oh ja Mevrouw van Kuijk, over vrijheid, het is al eerder gezegd, door Andreas Baader:

ALLE MACHT AN DIE FREIHEIT.

gehaktballen

Het was half elf en we stonden op het perron van Santpoort. Na een kwartier gelopen te hebben, waarvan tien minuten de verkeerde kant uit, vonden we 'De Spaarnberg'. Na wat koffie gedronken te hebben en wat rond te hebben gedwaald begaven wij ons naar 'het restaurant', waar wij onze lunch nuttigden. Na alle vreselijke verhalen die ons verteld waren over het eten viel deze lunch ons honderd procent mee, al viel mij al op dat het brood, dat eens vers zal zijn geweest, natgemaakt en verwarmd was. 's Avonds trof ons echter het noodlot dat de kok gemeend had gehaktballen te moeten braden, herstellen, opwarmen. De-

ze voorwerpen hadden niet alleen iets weg van stuitballen, maar smaakten er ook naar. Verder kregen we die avond worteltjes en doppertjes, die zowel niet vers als niet smakelijk waren. De aardappelen waren die avond, waarschijnlijk door tijdgebrek, niet helemaal gaar. Dit alles maakte dat wij al weer goed genezen waren van de gedachte dat het eten misschien wel zou meevallen.

De volgende dagen was het eten niets beter. Helaas kan ik er geen beschrijving van geven omdat ik dit niet genuttigd heb in een poging deze week levend door te komen. Vermeldenswaardig is misschien nog het feit dat de boter, in de wandelgangen 'zalf' genoemd, goed bruikbaar was als handcrème of haarversteving.

Het kwam erop neer dat we in deze vijf dagen niets gegeten hebben dat vers was (hoogstens op het fruit na, - of was dit ook diepvries?).

Nu begrijp ik ook wel dat we voor f 95.- (plus de f 55.- die de school bijbetaalde) geen diner, bestaande uit zeven gangen konden verwachten, maar dit zou je varkens nog niet gunnen. Deze kok hoefde alleen maar op te warmen.

Wat ik alleen niet begrijp is dat Pius X nog ieder jaar naar 'De Spaarnberg' toegaat, want dit was tenslotte niet de eerste keer dat het eten zo slecht was. Volgens mij hadden we beter ergens anders naar toe kunnen gaan, ergens waar je tenminste een beetje waar voor je geld krijgt.

Voor de rest was de werkweek wel geslaagd en het eten in de plaatselijke snackbar was tenslotte lang niet slecht, sterker nog, uitstekend, zodat men nog steeds vermoedt dat 'de snackbar' een accoordje gesloten heeft met 'De Spaarnberg'.

Rudy Pilmeyer 4b.

H E T K O N N O G V E E L E R G E R

Op woensdag 17 september vertrokken dan de brugklassen met als doel 'De Spaarnberg' te Santpoort, die binnenkort onveilig gemaakt zou worden. Vrijwel iedereen was in een opperbest humeur (waarschijnlijk de leraren niet, omdat ze weer eens met zo'n stelletje stommelingen op pad moesten). Dit gold toen ook nog voor de B 2-ers, die nog niet wisten wat hun te wachten stond.

Na een vermoeiende rit, vooral voor degenen die moesten staan, kwam de hele kudde in Santpoort aan. De drie echt vermoeiende oriëntatiedagen (voor de sportievelingen onder ons) waren aangebroken.

Na een goed smakende lunch brak voor een deel van de brugklassen, ook voor B 2, een sportieve middag aan. Later bleek dat B 2 op een gedeelte eerste plaats stond, samen met een andere ploeg, die ook weer 'ns zonodig evenveel punten moest hebben als B 2.

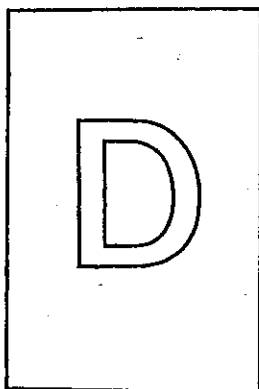
's Avonds kwam pas het echte leuke gedoe aan bod. Elke groep werd aan het einde van hetzelfde bos gedropt en moest toen maar een Zwitsers huisje, dat in de buurt van 'De Spaarnberg' gelegen was, opzoeken. Dit kwam nou niet ten goede van B 2. Om + half tien 's avonds werd, zo bereidwillig als ze waren, B 2 in het bos toegelaten. Alles ging goed. Ze hadden wel geen zaklantaarns en kompassen bij zich en ook waren ze nog nooit in dit donkere bos geweest, maar ondanks dit alles waren ze

toch in een goed humeur. Achterin hadden ze Martin, de musicus, die solo speelde op zijn mondharmonica. Hiermee kon hij uitstekend een jankende kat nabootsen. Hun humeur werd steeds slechter. Er waren ongeveer dertig minuten verstreken en ze waren nog niet bij het doel, waar ze binnen twintig minuten moesten zijn. Een van hun groepsleden begon zelfs een lekker potje te grienen, wat hen nog angstiger maakte. Opeens, dit was echter nog niet hun redding, hoorden ze de heer Verhagen roepen. Zij gilden en schreeuwden, maar die trouwe man kwam niet opdagen. Ze hoorden zelfs zijn stem niet meer!!!

Eindelijk, nadat minuten verstreken waren, hoorden ze hem weer roepen. Binnen enkele minuten waren ze bij hem, waar hun eventjes gezegd werd, dat ze nog bij het beginpunt waren!!! Nadat ze een kwartier gelopen hadden, dit was de kortste weg, kwamen de verloren schaapjes weer terug bij 'De Spaarnberg', waar de bedden klaar stonden. Maar eerst nog treurige en opwindende verhalen aan de anderen vertellen. Vlak daarna lag iedereen in zijn nest, waaruit ik zou willen zeggen: "Welterusten en vooral tegen B 2: kijk niet boos naar deze avond achterom, het kon allemaal nog véél erger!!!"

Edgar Colin 1b.

hoera 1980 ?

Ofwel litterairologisch ABC van de jaren 70

Sinds de herftsvakantie geteisterd door een discutabele kriebelhoest; weinig reacties gehad op de vorige aflevering (-understatement-), zodat ik tamelijk gedemotiveerd aan dit stuk begin, circa vijf dagen na de deadline.

Het is nog niet doorzichtig gemaakt voor welke doelgroep ik deze stukjes schrijf.

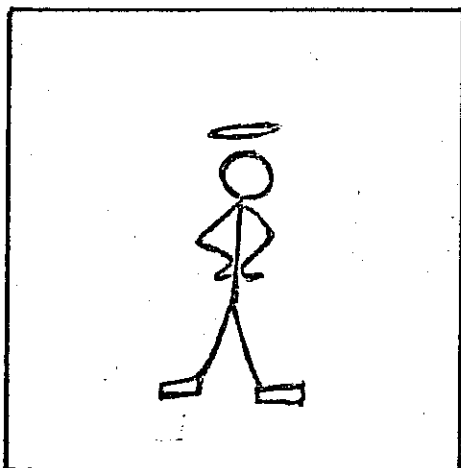
Wel wordt er een duidelijke differentiatie aangebracht in de diverse geleidingen van "lezers" van Bolwerk:

- nl. de nullenvullers
- de alles-verslinders
- de klakkeloos-bij-de-tv-lezers
- de vluchtige doorkijkers
- de van-achter-naar-voren figuren
- de puzzelaars
- de romantische gedichten begrijpers
- de echte litterairologen
- de andere geïnteresseerden

Dus: niet langer dwarsliggen, aan dimensionering is men nog niet toe. Ik ga plat.

(wordt vervolgd)

cornelia

BRENG

KLEUR

IN HET LEVEN

WIE REDT POOH VAN DE EXECUTIE?

Pooh, een + twee jaar oude, kleine gesteriliseerde poes (cypers) heeft zich aan de jonge konijnen van een buurman vergrepen.

Ze moet nu Drenthe uit

Ze moet nu òf Drenthe uit òf doodgeschoten worden.

Dringend goed tehuis gezocht.

Ans Fidder,
lok. 312-314

Langzaam, heel langzaam komt er wat kleur in de school. Het verantwoorde Sandberg-grijs verdwijnt in fasen; de docentenkamer werd - overigens met ingehouden tinten - wat meer ingekleurd, de docenten nog niet - hoewel de hoofd tint aangepast is aan het rookgeweld dat in de pauzes losbarst -; daarna kwamen klapdeuren, portalen en trappenhuisen aan de beurt. Het helle rood van de hoofddeur is een duidelijke trekpleister voor alle onderwijszoekenden in de regio.

Het overleg dat aan deze kleurkeuze voorafging, was kennelijk verantwoord en grondig, gezien de kleurtjes die eerst sommige klapdeuren beving én de uiteindelijke nuanceverschillen die na de grote vakantie opdaagden.

De nieuwe aanwinst: de raamgordijnen in de aula.

Het fijnzinnige kleurgevoel dat hier naar buiten is getreden, stemt tot diepe ontroering. Een vrolijk pyamastreepje, dat vooral met gesloten gordijnen een insluitend effect op de ruimte heeft.

Daarbij is de kleurstelling met de toneelgordijnen wel van een fascinerend raffinement. Het warme oker is tot zijn juiste proporties van vuil geel teruggebracht, wat de hele aula verrassend ten goede komt.

Hoopvol zie ik uit naar de volgende inkleuring; - iets zilvers in verband met het lustrum zou aangebracht lijken. Misschien iets voor in te voeren ambtelijke kleding van docenten. We vergrijzen toch!

deV.

ik heb er de bal[l]en van

Als aankomend werkweekhabitué vind ik, dat ik mij een beetje de status van Santpoortkeukenbeoordelaarexpert kan aanmeten. En iedere keer zakt mij de bek weer open tot op het niet aanwezige om de nek gebonden servet van verbazing over het komintaar dat de III (lieve leerlingen) ten beste geven over het eten. De kreet 'het is niet om te vreten' schijnt een vanzelfsprekende tafelconversatie te zijn. Maar

a. een groep neemt niet eens de moeite om te proeven.

- b. als het even anders smaakt dan bij mammie thuis, wordt het bord vol walging weggeschoven, ofwel de oernederlandse uitdrukking: 'wat de boer niet kent, dat vreet hij niet' doet opgeld.
Dat iets wat anders smaakt, tóch misschien lekker zou kunnen zijn, wordt niet eens overwogen/geprobeerd.
- c. een groep bekent eerlijk dat zij thuis niets hoeven te eten wat zij niet lekker vinden, een merkwaardig opvoedingssysteem; en 'moeders' maar coördineren omdat august geen rode kool en diana geen sperciebonen 'lust', en dus een paar keer per week gedwongen is meerdere groenten te koken.
Ik ben geneigd te zeggen: moeders is gek ofwel in goed nederlands: verwennerij. Ben benieuwd wat het wordt als ze zelf moeten gaan koken!
- d. natuurlijk is eten gekookt voor honderd man anders dan voor zes à zeven personen.
natuurlijk is de Spaarnberg geen toprestaurant. Maar ik - en ik sta niet alleen, meen ik - vind het eten er over het algemeen zeer smakelijk.
- e. als je ziet wat de dierbare leerlingen 's middags om één uur bij de vreetkar weghalen: de meest ongezonde, met verdachte ingrediënten bereide ballen, kroketten en frikandellen, geef mij dan maar een spaarnbergse gehaktbal waar wat teveel beschuit inzit; een geraffineerd gekruid balletje kalfsgehakt verwacht ik niet voor die prijs.

Misschien moeten we eens een werkweek organiseren met een kookcursus: voor een bepaald budget en voor een grote groep eten bereiden. Per slot hield 4f zich al bezig met alternatief voedsel, wat de meesten ook niet buiten zichzelf van verrukking bracht. Uiteraard: er gaat niets boven een echte Rientjestosti in het schoolcafé, maar toch, zijn we niet een beetje teveel verwend en té kieskeurig? Frites ze.

deV.

HERSENBREKER

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10				11		12		
13	14			15		16		17
18		19	20			21		22
23		24		25		26		27
	28			29		30		31
	32			33				34
35		36				37		38
39	40			41		42		43
44			45			46		47
			48			49		50
51		52		53		54		55
		56		57		58		59
60						61		

Van dit kruiswoordraadsel wordt voor elk in te vullen woord een getal vermeld, dit getal ontstond op de volgende wijze: de letters van het alfabet werden genummerd van 1-26 (a=1, b=2, c=3 enz.). En werden de letters van de woorden, die in het figuur moeten ingevuld, door hun respectieve cijfers vervangen en deze cijfers met elkaar vermenigvuldigd, zodat voor elk woord een zeker product ontstond. Wanneer het eerste woord bijvoorbeeld stal zou moeten luiden, dan was het gegeven getal 4530 (19.20.1.12) geweest.

aan/v/d Volde 2h

HOR.		VER.	
1. 21780	34. 35	1. 9120	35. 7524000
5. 403200	36. 540	2. 1980	38. 1078110
10. 2340	37. 325	3. 2508	40. 95
12. 342	39. 224	4. 65	42. 4560
13. 1140	41. 240	6. 19	43. 264
15. 6270	43. 22	7. 252	45. 1890
17. 72	44. 3402	8. 360	47. 21780
19. 18	46. 475	9. 129600	48. 4369
20. 22572000	47. 9147600	11. 2160	49. 6640
23. 20	50. 198	14. 90	52. 660
24. 24	51. 3300	15. 1980	55. 1140
26. 18	53. 4788	16. 360	57. 160
27. 4	54. 4950	18. 1260	58. 13
28. 350	56. 3600	21. 12474000	
29. 350	58. 156	22. 218400	
31. 300	59. 196020	25. 22080	
32. 90	60. 519840	26. 37800	
33. 42000		30. 525	

TWEE-FASEN

STRUCTUUR

VAN DE DEKANEN

Mogelijke wetswijziging voor het universitaire onderwijs twee-fasenstructuur.

Al geruime tijd worstelt universitair Nederland met problemen. De kern van die problemen komt neer op drie punten:

1. Het aantal studenten is al vanaf de naoorlogse jaren sterk gestegen. Bovendien doen veel studenten lang over hun studie. Vooral hierdoor zijn zowel de kwaliteit van het onderwijs als de wetenschapsbeoefening onder te grote druk komen te staan.
2. Van de overheid mag in redelijkheid niet worden verwacht dat het budget voor het wetenschappelijk onderwijs nog verder zal worden uitgebreid. Sterker nog : de huidige toestand van 's rijksschatkist vraagt om bezuinigingen.
3. Het is ongewenst de toegang tot het hoger onderwijs (daaronder verstaat men het wetenschappelijk en hoger beroepsonderwijs samen) te belemmeren.

Men zoekt eveneens reeds geruime tijd naar een oplossing. De eerste poging daartoe is te vinden in het rapport van de Staatscommissie van het Hoger Onderwijs uit 1949! Momenteel wordt een wet voorbereid die een oplossing beoogt door het wetenschappelijk onderwijs naar Angelsaksisch voorbeeld in twee fasen te verdelen.

De eerste fase bestaat uit een vierjarige doctoraal/ingenieursstudie, die door iedereen die het vereiste diploma heeft of anderszins toelaatbaar wordt geacht, toegankelijk is. Deze eerste fase biedt brede universitaire studies. Op langere termijn denkt men aan samenwerking tussen deze eerste fase-opleidingen en het hoger beroepsonderwijs.

De tweede fase bestaat uit één- of tweejarige post doctorale opleidingen voor specifieke academische beroepen zoals arts, leraar, wetenschappelijk onderzoeker en ontwerper/konstrukteur. De toegang tot de tweede fase is beperkt. Er zal onder andere worden geselecteerd op geschiktheid van de student, de in de eerste fase behaalde resultaten en de behoeften van de arbeidsmarkt.

Van bijzonder belang is dat de feitelijke studieduur beperkt zal worden. Zo zal men ten hoogste zes jaar mogen doen over de eerste fase d.w.z. doctoraal studie. Heeft men deze tijd overschreden, dan kan men zich niet meer laten inschrijven om het onderwijs te volgen, wel om examen af te leggen. Onderbreking en ook deeltijdstudie zijn wel toegestaan.

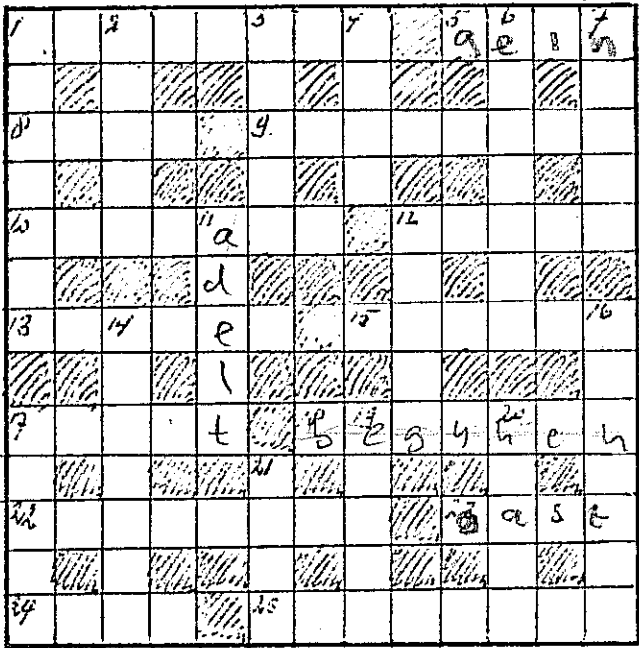
De propaedeuse (het eerste jaar van de doctorale studie) heeft drie functies:

- oriëntatie : de student moet zich een redelijk oordeel kunnen vormen over de gehele gekozen studierichting (men kan immers aan het einde van het eerste jaar nog wel net omzwaaien)
- verwijzend : de afdeling kan de student helpen bij de oriëntatie
- selectie : slagen voor de propaedeuse betekent dat de student bij een goede inzet een grote kans heeft de doctorale studie binnen de gestelde tijd met succes te voltooien.

Momenteel (begin oktober 1980) acht men het waarschijnlijk dat het wetsvoorstel "tweefasenstructuur" door de Tweede Kamer eind 1980 nog zal worden aangenomen. De minister beoogt invoering per 1 september 1981. Het is de vraag of de Kamer ook met deze datum accoord zal gaan.

Deze informatie werd tijdens de voorlichtingsdagen op 21 en 22 oktober aan de adspirant studenten verstrekt.

Amstelgram

Amstelgram no. 6.

Horizontaal:

- 1. Wat je zwart ziet afsteken tegen het licht? Het is Lou!
- 5. Lollig water tussen Abcou en Weesp.
- 9. Als je van een volgelingen van de H. Clara het Centraal Station aftrekt en het overschot bewerkt met taai timmerhout, krijg je een 18-de eeuwse schilder.
- 8. Welke Amsterdammer wast zich met pils?
- 10. Is deze buurt de laagste? Nou nee. Hier werden vroeger de schepen geballast en voor de reis gereed gemaakt.
- 12. Kreet van een dakhaas.
- 13. Hoogstgeplaatste begunstiger van Amsterdam.

- 15. De schouburg plant en stampt de zeden in de jeugd, Ontmomt de wereld, leert welsprekendheid en deugd En wijsheid, uitgebeeld door rol en personage, Gelaarsd of licht geschoeid, gevoerd op haar stellage. Vondel. Wat voeren ze nou op die stellage?
- 17. Wat de Amsterdamse regenten vroeger uitoefenden.
- 18. Bewoonsters van Spui 21.
- 22. "IJbot, hoekbot, dats blauwe braadspiering, dat zijn melkbaarsjes, en purmer-pos. Kom Heerschip, maak me los..." (Brèdero; Moortje). De man die dat roept staat op de
- 23. Brandweerman of spuit.....
- 24. Stond in geen geval in Amsterdam; misschien in Ouderkerk. *sloot*
- 25. Wat een hotel bij het Leidse Bosje en een station aan het IJ met elkaar gemeen hebben.

Verticaal.

- 1. De mooie torenspits van de Oude Kerk, het ontwerp van Joost Jansz. Bilhamer, ijserlik?
- 2. Is Klaus nu ook al schilderspatroon?
- 3. Niet luiig maar dom!
- 4. 17-de-eeuwse kanonnenfabrikant die voor zich en zijn broer op de Klove niersburgwal 29 een imposant huis liet bouwen.
- 6. Ma, het is de bibliotheek van de Portugese Synagoge.
- 7. Wat de kerk gewijd aan O.L.Vrouw en de H. Catharina is t.o.v. de kerk gewijd aan de H. Nicolaas en Johannes de Doper.
- 11. Wat doet arbeid?
- 12. Patrones van een Amsterdams ziekenhuis.
- 14. As Nico's de buit binnenhaalde.

16. Wat de Amsterdamse schepen aan de Deense koning moesten betalen om in de Oostzee te komen.
17. Scholen om mee samen te werken.
19. Bedrijven.
20. Goddelijke dame op Herengracht 376.
21. Kunstgreep.

Oplossing van Amstelgram 5.

1. Angstel Woordspel met angst, synoniem van vrees en el = 68 cm. Het watertje loopt van Nieuwersluis naar Abcoude, waar het zich vertakt. Daar loopt het via de Abcoudermeer onder de naam van Holendrecht in de richting van Ouderkerk. Voorbij Café De Voetangel heet het Bullewijk en in Ouderkerk mondt het in de Amstel.
2. opera. Al jaren lang worden in de Gemeenteraad plannen gemaakt voor een operagebouw, maar het is er nog steeds niet van gekomen.
8. olm. of iep. De iepenziekte wordt veroorzaakt door een zwam die het vaatstelsel van de boom aantast en de sapstroom blokkeert, waardoor de boom sterft. De sporen van de zwam worden overgebracht door de iepenspintkever. Deze ziekte is er de oorzaak van dat veel iepen uit de binnenstad zijn verdwenen. Bv. op de Keizersgracht zijn ze vervangen door linden.
9. warmoes. = bladgroente, moesgroente, ook gehakte groente.
10. vurig. Woordspel met V.U. = Vrije Universiteit, dat voorop staat, en vuur.
11. stuw. = waterbarrière. Bovendien woordspel met heilige = st.
12. Eylders. Bekend artiestencafé in de Korte Leidse dwarsstraat.
14. nodend. Inviterend.
16. niveau. (Goed) peil, uit nivea + u.
19. energie. = kracht. Anagram van een gier.
21. rasp. In het Rasphuis op de Heiligeweg 19, waar nu het zwembad is gevestigd, werden vroeger zware misdadigers gestraft met dwangarbeid: het raspen van verfhout. Het poortje met het opschrift: Castigatio = tuchtiging, herinnert hier nog aan.
24. Pinto. Joods-Portugese koopman, volgens de verhalen zo rijk, dat het hekwerk van zijn huis van puur zilver was. Anagram van point en letterspel met geen = o pint.
25. Weesper. Weesper moppen, soort koekje; Weesperstraat, vroeger een drukke winkelstraat zoals de Utrechtse straat; nu een drukke verkeersader naar de IJtunnel.
- 28-27. nosce te ipsum = ken u zelve, anagram van pius met scone. Deze klassieke spreuk staat in de gevelsteen van Herengracht no 272.

Verticaal:

1. A.N.W.B.
2. gerst.
3. trouwen.
4. lossen.

5. Omval. Zo heet de bocht in de Amstel, waar de Weesper Trekvaart op de Amstel aansluit.
6. eerdere.
7. augustus. Hartjesdag was de feestdag op de eerste maandag na 15 augustus, die door Amsterdammers en Haarlemmers met veel vuurwerk en gehos werd gevierd. De oorsprong van het feest is niet bekend.
13. onderpui.
15. deernis.
17. Israëls. Het bedoelde water heet Amstelkanaal, de noordelijke kade daarvan : Jozef Israëlskade naar de bekende 19-de-eeuwse impressionistische schilder. In De Avonden van G.K. van het Reve heet deze kade de Schilderskade.
18. eeuwen.
20. gnoom. = zinspreuk; ook: dwerg.
22. sopje. anagram van Josep.
23. drie. Het Andrieskruis is een schuin kruis zoals er drie voorkomen in het Amsterdamse wapen. Dergelijke kruisen voerde Jan Persijn, heer van Waterland en Aemstelle (ca 1282) in zijn wapen. Volgens een legende verscheen dit schuine kruis tussen de handen van een voorvader van Jan Persijn toen hij aan het bidden was. Hij vatte dit op als teken dat zijn gebed werd verhoord en sindsdien voerden de Persijnen Andrieskruisen in hun wapen.

Op deze puzzle zijn veel goede oplossingen binnengekomen, zowel van leerlingen uit lagere als uit hogere klassen; zelfs van docenten. Bravo!
Het lot heeft José Guit uit 6^E aangewezen als de winnares van de boekenbon.

Ook de nieuwe puzzle, no 6, is niet zo moeilijk. Doe dus mee en stuur je oplossingen in bij ondergetekende voor 13 december.

Conrector Hoving.

THE CONTINUING STORY OF A DISCUSSION: ——— Zie p 15 - 18 ———

de wederreactie

Beste reageerders,

met stijgende verwondering heb ik ervaren wat men zoal van een artikel in Bolwerk weet te maken. Zo blijkt het mogelijk dat je van de term "onmenselijk" de term "wreed" kunt maken, of bijvoorbeeld school met Ajax kunt gaan vergelijken. Irrelevantie alom.

Als ik stel dat een bepaald systeem slecht is, doe ik dat omdat je het doel waar het systeem zich naar richt niet direct ervaart, maar wel het systeem an sich. Als je stelt dat een systeem sowieso niet menselijk is, kun je net zo gemakkelijk stellen dat het doel eveneens onmenselijk is. Daarom lijkt het mij dat het systeem zeker aan te pakken is.

In de maatschappelijke context hoort de school aan te sluiten bij de maatschappij, een voorwaarde waaraan school allang niet meer voldoet. Tegenwoordig heeft het diploma voor velen geen waarde meer. Bij sollicitaties wordt vrijwel niet meer om papieren gevraagd. De huidige jeugd denkt tot werkloze op-

geleid te worden. En als minister Pays zijn zin krijgt, heeft straks 60% van de studenten voor niks gestudeerd. Uit deze voorbeelden blijkt dat nu het diploma al geen waarde meer heeft. Het zou inderdaad een slechte zaak zijn als in een groep alleen de beste zijn best doen zou, terwijl de rest er de kantjes vanaf loopt en op die manier aan het diploma komt. Je zult daarom ook het werken in een groep moeten leren (jong geleerd is oud gedaan) zodat het dan behaalde papiertje de waarde krijgt die het verdient.

Als je het arrogantie-monopolie van de docent wil doorbreken omdat hij, in jouw ogen, slecht les geeft, sta je voor een zeer moeilijke taak. Hij geeft in die zin slecht les, omdat jij het als zodanig ervaart, het is alleen wel een feit dat hij aan het systeem voldoet. Je zult daarom de achtergronden aan moeten pakken.

Het zou misschien inderdaad het beste zijn als je gewoon radikaal zegt: 'Ik houd er mee op, ik heb de school niet nodig om mens te zijn'. De maatschappij zal je afstoten en daarom is er zeer veel persoonlijke moed voor nodig om de mentale separatie het hoofd te kunnen bieden. Een m.i. zeer bewonderingswaardige beslissing.

Tenslotte het volgende: Sommige leraren verdienen inderdaad meer, veel meer dan een geldelijke surrogaat-waardering, anderen een her- of bijscholing en enkelen helemaal niets meer.

Tom van Kuijk

RECTIFICATIE

OP PAGINA 4 STAAT ALS MIDDAGPROGRAMMA VERMELD
 WIE VAN DE DRIE
 HET MIDDAGPROGRAMMA ZAL ECHTER VERANDERD WORDEN
 ER KOMT OP DINSDAG VAN HALF DRIE TOT VIJF UUR EEN

FANCY FAIR

waarvan de opbrengst ten goede zal komen aan een onderwijsproject in Nicaragua. Binnenkort zal je meer verteld worden over dit project dat het analfabetisme daar probeert te verkleinen; een aantal organisaties is daar zeer gericht mee bezig en heeft geld nodig.

- WAAROM geen wie van de drie?
- OMDAT het een programma door en voor weinigen zou worden
- WAT NU een fancy fair oftewel steljeeensvoor-kermis
- WANT dat is tenmænste door velen voor velen
- WAAR aula, schoolcafé, centrale hall, beneden-lokalen
- WANNEER op dinsdagmiddag toch, sufferd, zie boven.
- WAT is er te doen?
- als je mee helpt een heleboel:

FANCI

- foto's raden (en wát voor foto's)
- buttons maken en verkopen
- rommelmarkt platen, cassettes, posters, strips
- Amerikaanse verkoop van dierbare Pius X attributen, zoals laatst overlevende koptelefoon talenpracticum, getekende(!) telaarcomersbriefjes (nooit weg voor op een moeilijke dag) onthullende eigendommen van docenten...
- waarzeggen (eindexamencandidaten betalen extra)
- breibrilslangwedstrijd(wat zou dat zijn?)
- Waar hoort de sigaar(oftewel ezeltje prik)
- live-juke-box
- simpelweg 3 ballen voor een kwartje en die gooien naar iets of iemand van Pius X - gaarne in overleg
- kerstversiering en kaarsen maken en verkopen
- Piusbingo

- WAT kost het?
- WEINIG laag inschrijfgeld per activiteit
- WEL veel prijzen en we hopen die gratis te krijgen want de opbrengst moet hoog zijn
- HOE DOE JE MEE??
Geef je op om te helpen bij de een of andere activiteit bij Jet van Hattum, engelse gang of docentenkamer.

KOM IN IEDER GEVAL DINSDAGMIDDAG 16 DECEMBER NAAR DE

Als je mijn 'geschriftje' in Bolwerk I GOED had gelezen, beste Peter van Montfoort, was je nooit met Andreas Baader voor de dag gekomen. Want het gaat er in werkelijkheid niet om dat het al éérder - maar, dat er iets ánders over vrijheid is gezegd. Groetjes;

M. van Kuijk

Maar gebeurt het in wezen niet veelal uit gemakzucht?

Het lijkt zo ruimdenkend om te zeggen: ik dwing mijn kind geen godsdienst, geen levensbeschouwing op; het mag zelf later kiezen wat het wil. Kiezen uit wát, zouden wij willen vragen. WAT HEEFT MEN HET KIND DAN GETOOND ALS KEUZEMOGELIJKHEID?

Lea Dasberg

waar is mijn das gebleven?
 AN DE RECTOR EN CONRECTOREN
 Kitty moet wachten
 bericht uit DE TUIN
 NACHTMIS
 OUDERS

OFWEL DE vlooien VAN louis quatorze

Daarom ook die vrees voor leraren.

RODDEL - RUBRIEK
 het zijn nietsen

wat dat allemaal kost

uit het stoffige verleden
 ziel en zaligheid

rooms-katholiek, LET OP
 legioenen christenen geven aan God nieuwe kernwapens
 de grote Baas
 burgerdom,

neurosebron bij uitstek

SOEER anti-muze
 machtsorde

bolwerk
 1980 - 1981
 no. 2

politiek op school EEN MOPJE
 mensenrechten
 ridikueel
 alleen argumenten tellen.

VERWEY TJES ode aan de classici

algemene docentenvergadering met kracht te verhinderen

LIEVE CARLA, in de ban?

Dat kinderen aan bomen groeien is een veel verspreid geloof.

TERBY, katjes TOOS!

Logischer is het dus om het hele systeem als zodanig te verwerpen.

zijn tinteltonnetje stoten

Daar huil ik dan bijna door

Is toneelspelen normaal?

mundus vult decipi met tranen van
 structurele gedachtes gansch een volk
 fallokratische normaliteit
 zo'n haán op de toren
 het beest in u,
 Bovendien ontvang ik geheel gratis uw uitgebreide catalogus.
 „Je proeft ook meer thee zo”

uit de feestelijke brochure ter gelegenheid van de opening van het nieuwe gebouw, december 1971.
 Prijsvraag "Bedenk een leuke naam voor alle gangen"
 godvergeten instelling
 "het eindelijk weg waiend weten"
 "Jij bent geen vent"

SCHOOL
 het liefst doe ik niets,
 zonder het te doen
 Laborare stancia

BEDENK, DAT DE WINNENDE NAMEN VOORGOED GEBRUIKT ZULLEN WORDEN EN ER ZELFS BLIJVENDE NAAMBORDJES OP DE BETREFFENDE PLAATSEN ZULLEN WORDEN OPGEHANGEN.

Therefore the prudent doth keep silence in such a time;

de feestcommissie

Een van de manieren waarop het eenzame individu zichzelf een inhoud probeert te geven, bestaat hierin, dat hij zijn affectieve energie investeert in een bestrijding van de overtuigingen en gedragswijzen die hem in zijn opvoeding zijn aangeleerd en aangeprezen, soms ook opgedrongen en aangedaan. Aanklachten, protesten, manifestaties, acties tegen 'de' moraal, 'de' kerk, 'de' staat, de bestaande maatschappij, de ouders en de ouderen kunnen een tijdlang boeien, maar men kan er niet bij blijven staan. Wie het op dit soort negatieve activiteiten houdt, begint na enige tijd te walgen van zijn eigen afgezaagdheid.

De voorpagina bestaat deze keer uit een collage van oud Bolwerk-materiaal, aangevuld met her en der geplukte krenten.

Op p. 27
rectificatie
van p. 4.
Let u daar
even op?

De huidige pedagogiek legt de nadruk op een emancipatorisch perspectief; dwang wordt zoveel mogelijk afgewezen; men moet de opvoeding vrij laten en vrij maken. Een opvoeder heeft niet het recht zijn overtuigingen – als hij die heeft – aan anderen op te dringen, maar hij moet een reeks alternatieven aanbieden en in gesprek met zijn opvoeding de evaluaties en keuzen die in diverse patronen van menszijn opgesloten liggen, bewust maken en verhelderen. De jonge vrouw of man moet zelf haar/zijn preferenties tot stand brengen. Sommige ouders gaan zover, dat ze hele onderdelen van de cultuur, zoals godsdienst en kunst, verzwijgen in naam van het principe dat de kinderen later zelf maar moeten zien en kiezen. Dit soort strategieën bereikt zijn doel echter niet. Want hoe belangrijk en onmisbaar de nadruk op het eigen inzicht en de eigen verantwoordelijkheid van ieder individu ook is, ze volstaat niet om een inhoud, een concrete gedragswijze of kijk te ontdekken noch om ze te verantwoorden. Het is trouwens niet waar, dat de opvoeder zich van een oordeel over de inhoud die hij aanbiedt, kan onthouden. Zijn selectie van alternatieven is reeds een resultaat van zijn keuze en als hij nergens in gelooft, heeft hij anderen ook werkelijk niets te bieden tenzij de negativiteit van zijn scepsis, die niets oplevert.

Wie dit verhaal
van Prof. Dr. A.
Peperzak interesseert
kan doorlezen op p. 29 - 30

Tussen het opdringen van een voorbij verleden en een vrijlaten dat niets aanprijst, is een derde weg mogelijk. Een eerste vereiste voor een opvoed(st)er is, dat zij of hij zelf zozeer door iets geboeid is, dat zij/hij anderen weet te boeien. Een tweede vereiste is, dat zij/hij alles doet om te bevorderen dat die ander zelf ontdekt in hoeverre het gebodene de moeite waard en voor hem of haar van belang is. De structuur van de verhouding die aldus ontstaat, is die van een dialoog tussen ongelijken: beiden hebben hun eigen mogelijkheden. De opvoeding is niet een leegte die de opvoeder met zijn verworvenheden moet opvullen, alsof de ander een kopie naar zijn beeld en gelijkenis zou moeten worden. Om een jong mens de kans te geven zichzelf te ontwikkelen, is een formele emancipatie echter niet voldoende. Zelfverwerkelijking veronderstelt ook een productieve verwerking van aangeboden, verrassende en aanvankelijk vreemde realiteiten, die dwingen tot een persoonlijke stellingname.

REDACTIE:

Mw. H.A.A. Hoedemaker-Van Eekelen
J. Hoving
L. Verzuu (eindred.)

Key-operator:

Mw. J. Slimmers-Martin

De 'vultekeningetjes' zijn
van Marike Koster 4L.

De opvoeder moet dus geven wat hij heeft en met sympathie en aandrang waardevolle gestalten van leven, die reeds gerealiseerd zijn, in het licht stellen. Het negatieve moment van de kritiek, waarvoor jongeren een bijzondere gevoeligheid hebben, moet hij als een element van zuivering opnemen in zijn pogingen om jongeren te winnen voor de positieve kwaliteiten van de morele, religieuze, esthetische en andere realisaties, die volgens hem voorbeeldig zijn. De wijze waarop jongeren die kwaliteiten zullen waarderen en er een eigen versie van produceren, heeft hij niet in de hand, maar door zijn vrijlatend maar niet-onverschillig, aanprijzend maar niet-opdringerig enthousiasme geeft hij voedsel aan de honger van jonge mensen, die ontmoedigd raken door een al te groot gemis aan overtuiging en geboeidheid van ouderen. Een ondogmatische opvoeding hoeft niet leeg te zijn. Wanneer men een diepe overtuiging aanbiedt als een waardevolle mogelijkheid waarover men graag wil discussiëren, dan laat men de verantwoordelijkheid waar ze hoort. Een geloof laat zich niet aanpraten, maar het wordt voor eigen risico verworven.

Maar als de gegeven karakteristiek van onze situatie juist is, hebben de opvoeders dan zelf nog wel diepgewortelde overtuigingen en idealen? Ook de oudere generaties schijnen niet meer zo goed te weten waar het heen moet. Als wij het einde van een tijd beleven, hoe kunnen de opvoeders dan de onzekerheid te boven komen, die alle ideeën, ook de hunne, heeft aangetast?

De enige rijkdom die wij nog kunnen bezitten, ligt, zo schijnt het, in ons verleden. Wanneer wij de toegangen kunnen vinden, ontdekken wij naast een heleboel kitsch en humbug ook genoeg voorbeelden van voorbeeldig leven, eerlijke moraal, zuivere godsdienst, grote literatuur en indrukwekkende filosofie. Om ze naar hun eigen aard en waarde te vatten, zijn vaak moeizame reconstructies noodzakelijk, maar een van de grote verworvenheden van de moderniteit is haar historische, filologische en exegetische bekwaamheid in het terugroepen van wat achter ons ligt. Door op een goede manier terug te gaan in onze voorgeschiedenis hebben wij onszelf en anderen iets te bieden dat kwaliteit heeft en voedsel voor onze ziel is. Wie in staat is een oude gedachte of praktijk zo te re-produceren, dat ze door hemzelf en anderen als hier en nu waardevol herkend kan worden, zo iemand is een vernieuwer: iemand die opnieuw, maar in een andere context en in een veranderde vorm, iets dat niet aan de oude tijd vastzit actualiseert. Voor zo'n reactualisering is een enthousiaste aanhankelijkheid aan iets ouds, bijvoorbeeld aan het

marxisme of aan het 19e-eeuwse katholicisme, onvoldoende. Creativiteit veronderstelt enerzijds meer bewustzijn van de afstand die ons van het verleden scheidt, anderzijds meer vrije aanvaarding en originele transformatie.

Hoewel wij niet meer naïef en zonder bedenkingen in vroegere gestalten van denken en leven kunnen geloven – een zekere scepsis begeleidt al onze contacten met de geschiedenis – is het toch mogelijk de archieven van onze cultuur te benutten voor de vorming van nieuw leven. Creatief-zijn is voor ons alleen maar mogelijk als een re-creatie. Met behoud van de afstand die ons van vroeger scheidt, kunnen wij er bezieling opdoen voor nu. Ook al zijn wij nog zo onhandig in onze pogingen om hier en nu iets dergelijks te proberen als grote figuren van ons verleden hebben voorgedaan, een bezielde toewending tot zuivere levensvormen die plusquam-perfectum zijn, geeft ons minstens een gevoel voor *kwaliteit*.

De voornaamste vraag lijkt mij niet te zijn of een gedachte, een levenswijze, een kunstwerk of een religieuze uiting oud of nieuw, in of uit de mode, nieuws of 'niets nieuws' is, maar de vraag naar de kwaliteit en de echtheid van de moraal, de kunst of de religie die zich in die wijzen, uitingen of werken toont. Een ouderwetse manier van doen kan getuigen van een zo grote waarachtigheid dat zij, ondanks haar versleten uiterlijk, boeit en inspireert. Zuivere godsdienstigheid in oude vormen, bijvoorbeeld, zal zelf geen grote waarde toekennen aan de tijdsbepaalde elementen waarin ze zich concretiseert. De ophemeling van antieke inkleding is evengoed als een verabsolutering van nieuwe, 'moderne', 'progressieve' of 'linkse' uitdrukkingen een vorm van bijgeloof. Het is de geest die levend maakt. De reisbeschrijvingen van de mystieken laten zien door hoeveel leegtes een individu moet heëngaen en hoeveel het moet verliezen om een zuiver gevoel voor echte waarden te verwerven. Wellicht speelt zich iets dergelijks af op het collectieve niveau van onze tijd. De armoede die wij in en om ons constateren is misschien nodig voor het ontstaan van een cultuur die meer echtheid heeft. In ieder geval is het de moeite waard om het in die richting te proberen.

Hoewel bovenstaand verhaal van Peperzak niets met het eindexamen te maken heeft en dus niet belangrijk is heb ik het toch opgenomen. Dit leek me wel verantwoord omdat er toch nog een gekleurd vel achter moest, waarvoor evenwel geen copy aanwezig was.

Overigens ben ik van ...
nou ja ...enfin...

P E R I O D I E K v/h P I U S - X L Y C E U M
 RK SCHOLENGEMEENSCHAP
BOLWERK
 VOOR VWO EN HAVO
 jacob geelstraat 38
 amsterdam slotervaart
 CURSUSJAAR 1980 - 1981 21 NOVEMBER 1980 NR 2

van de lustrumcommissie

Het lustrum staat voor de deur. In de laatste week voor de kerstvakantie, en dat is al gauw, vieren wij het feit dat onze school 25 jaar geleden werd geopend. Dit gaat natuurlijk gepaard met verschillende festiviteiten. De organisatie is nu zover gevorderd dat enige informatie op zijn plaats is.

Misschien krijgt je zin om nog mee te helpen organiseren, maar in ieder geval dient deze informatie om je voor al deze activiteiten warm te maken.

- HET LUSTRUMBOEKJE Dit boekje bevat een terugblik op de geschiedenis van de school. Met foto's en stukjes tekst van verschillende auteurs wordt 25 jaar Pius X belicht. De redactie berust bij de heer H. Lansink, en omdat hij helaas geveld is door ziekte voor een deel bij de heer M. Siewe.

- TENTOONSTELLINGEN De hele week zijn er twee tentoonstellingen te bezoeken. Op het balkon van de aula zal er een creatieve tentoonstelling, waaronder ook een fototentoonstelling, te zien zijn. De organisatie berust bij P. van der Pol, A. Nijman, H. Radema en bij de heer de Vroomen van de fotoclub.

In de gang bij de docentenkamer (of in een lokaal) zal een overzichtstentoonstelling komen van 25 jaar Pius X. T. Claassen, M. Janssen en A. Krop zullen deze tentoonstelling inrichten. Het is duidelijk dat hoe meer materiaal er beschikbaar is, des te beter de selectie kan zijn.

Kijk thuis eens (en vraag vooral aan broers en zusters die al van school zijn) naar foto's van klasseavonden, werkweken, docenten enz.

Graag vóór 5 december inleveren bij A. Krop.

zaterdag 13 december

Om 14.00 uur wordt het lustrum officieel geopend door het bestuur. Wegens gebrek aan ruimte is dit alleen voor genodigden. Er komt een gastspreker en van 15.00 tot 16.00 uur is er een receptie.

Om 17.00 uur begint de reünie voor oud-leerlingen en oud-docenten. De organisatie daarvan berust bij de heer A. Bertens.

Er is al een advertentie in de krant geweest, maar natuurlijk heeft niet iedereen dat gelezen. Vertel daarom aan iedereen wie dit aangaat, het volgende:

Aanmelding voor de reünie kan nog tot en met 8 december telefonisch gebeuren, tel.: 020-140305. De reünist betaalt dan op 13 december fl. 15,-- en ontvangt daarvoor een 'aangeklede borrel' en een lustrumboekje.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid om op 13 december (zonder aanmelding vooraf en zonder betaling) gewoon te komen. Op dit aantal reünisten heeft de organisatie geen zicht, zodat zij niet verzekerd zijn van een 'aangeklede borrel' en een lustrumboekje. Een drankje kan altijd gekocht worden.

Eventuele kosten voor muziek en versiering zullen uit de consumptieprijs gehaald moeten worden. Voor alle duidelijkheid: er wordt geen winst gemaakt op deze reünie. Men kan dus gratis naar deze reünie toe, maar als men van het een en ander verzekerd wil zijn, bel dan even op.

ZEGT DIT VOORT!!

zondag 14 december

12.00 koffieconcert in de aula onder leiding van de heer T. Tel. Het programma ziet er als volgt uit:

1. Homines Gregorianaes;	
2. Mis in G-dur	F. Schubert
3. Motet: Der Geist hilft unsre Schwachheit auf	J.S. Bach
-Korte Pauze-	
4. Feminae Gregorianaes;	
5. Der Schulmeister, Komische Kantate	G.Ph. Telemann
6. Das Bandel, Terzett voor sopraan, tenor, bas	W.A. Mozart
7. Madrigaal Evviva Bacco	H. Andriessen

KOFFIE

Na het koffieconcert om ongeveer 13.15 uur organiseren de heer en mevrouw Hoving een wandeling door de binnenstad van Amsterdam, langs punten die in

Aansluitend, om ongeveer 14.30 uur, organiseert mevrouw J. van Hattum een middag vol verassingen. Deze middag noemen wij de collage:

WIE VAN DE DRIE WIE VAN DE DRIE WIE VAN DE DRIE

Er zijn van die mensen waarvan je onmiddellijk weet wat ze doen, wat hun beroep is. Soms zie je het direkt, soms hoeven ze maar een paar woorden te zeggen of je denkt meteen dat is een

Zo gemakkelijk zal het

!!!!!! DINSDAG 16 december om 2.30 uur NIET zijn!!!!!!

Dan zullen er enkele mensen ten tonele gevoerd worden aan wie het alles gelegen is om hun ware beroep geheim te houden.

Dacht je soms dat een docent(e) zich bloot geeft op het toneel? Of een boetiekhoudster? Om van die suppoost van een groot voetbalstadion maar te zwijgen! Deze mensen, die als kandidaten optreden in het spel

WIE VAN DE DRIE zullen proberen hun ware aard te verbergen. Niet alleen voor jullie, maar ook voor het panel dat zal bestaan uit enige nu nog niet nader te noemen grootheden.

Als jij denkt de kandidaten te slim af te zijn, lever dan de vragen in waarmee je denkt ze te kunnen ontmaskeren (van die slimme, weet je wel!) zodat ze gedrieën ongemakkelijk in hun identieke stoel gaan draaien. Het beroemde (!) panel stelt je vraag als je hem vóór 1 december in de copy-bus doet. Het mag anoniem, maar zet er wel even boven:

?????WIE VAN DE DRIE?????

WIE VAN DE DRIE WIE VAN DE DRIE WIE VAN DE DRIE WIE

D I N S D A G 1 6 D E C E M B E R 1 4 . 3 0 U U R I N D E A U L A

Op 17.30 uur begint de voorbereiding voor het onderbouwfeest, want om 20.00 uur begint er een fantastisch feest voor de klassen 1, 2 en 3. Dat duurt tot 00.30 uur. Toegang gratis.

Naast dansen (of niet) zijn er speciale attracties zoals een talentenjacht, taartenbakwedstrijden enz. Nadere informatie komt op affiches in de school. Let op mededelingen van het F.O.C. (feest onderbouw commissie.)

Voor de organisatie op de avond zelf is nog hulp nodig. 1e, 2e of 3e klassers kunnen zich melden bij A. Busio of B. Stobbelaar.

woensdag 17 december

Van 13.30 tot 16.00 uur is er een (on)culturele middag. Er zijn allerlei activiteiten:

- klassieke muziek

- spelletjes

de geschiedenis van katholiek Amsterdam en de katholieken in Amsterdam een rol hebben gespeeld. Deze wandeling is voor leerlingen, ouders en docenten. Men loopt in groepjes of individueel, net wat men wil. De wandeling duurt ongeveer één uur maar het tempo bepaalt men zelf en er is genoeg gelegenheid om zich bij de horeca ter plaaatse te warmen.

Aanmelding geschiedt via het inschrijfformulier dat je binnenkort ontvangt. De kosten bedragen fl. 1,-- per persoon, te voldoen op 14 december. Na het koffieconcert kun je de routebeschrijving afhalen en dan ga je met het openbaar vervoer heen en terug naar de binnenstad.

Voor de wandelaars is er vanaf 16.00 uur chokolademelk en krentebrood op school. Wie nog wil helpen bij de organisatie kan zich opgeven bij J. Hoving.

Om 17.00 uur wordt er een eucharistieviering in de Pius X kerk gehouden. Ouders en leerlingen zijn van harte welkom.

'sAvonds om 20.00 uur is de premiëre van het toneelstuk "Vrouwen op Widgeon's Mere", een thriller van T.B. Morris. Aangezien het een thriller is, is verdere informatie niet gewenst. Het merendeel van de rollen wordt door docenten gespeeld, dus succes verzekerd. De regie berust bij de heer H. de Vilder. In totaal wordt het toneelstuk vier keer opgevoerd. Ook hiervoor ontvang je een inschrijfformulier. Toegang gratis.

maandag 15 december

Deze dag is er gewoon les. 'sAvonds is er om 20.00 uur toneel in de aula. In het gebouw van 'Magister Vocat' wordt om 19.30 uur een lachfilm (zie aankondiging op de affiches) en om 21.30 uur 'Papillon' gedraaid. Aanmelding voor één van beide films geschiedt via het aanmeldingsformulier. Toegang gratis.

dinsdag 16 december

Van 11.00 tot 13.15 uur is er een zwemfestijn in het Sloterparkbad voor de klassen 1, 2 en 3. Ook hogere klassers kunnen meedoen. Zij moeten zich dan aanmelden bij de heer A. Bertens. Deelname is natuurlijk gratis, en het publiek betaalt fl. 1,-- entree.

Daarna, dus om ongeveer 13.45 uur is er voor iedereen in de school een lunch. Je begrijpt, een hele organisatie, en deze berust bij mevrouw T. Waardijk. Als je graag wilt helpen, meld je dan bij haar.

- community singing o.l.v. T. Tel
- bridgen
- schaken
- dammen
- stijldansen
- postzegelbeurs
- demonstratie spinnen en weven
- Jazz ballet demonstratie.

Verder zullen enkele popgroepen van onze school zorgen voor achtergrond-decibellen.

Het stijldansen gebeurt in een aparte ruimte. Je kunt je opgeven bij mevrouw A. Verburg. Ook bij haar platen om op te dansen inleveren. Als je je niet hebt opgegeven, mag je natuurlijk ook komen dansen, maar in verband met de ruimte moet de organisatie weten op hoeveel mensen ze kan rekenen.

Deelnemers aan het Bridge moeten zich van te voren opgeven bij mevrouw M. Maasen of mevrouw M. Weesing, per paar of individueel. Er wordt op verschillende niveaus gespeeld, dus vermeld bij opgave je bridge-ervaring.

Klassieke muziek: Speel je piano, fluit, cello, viool of welk instrument dan ook, geef je dan op bij de heer L. Bianchi om in één van de lokalen iets te spelen. Geen podium in een volle aula, dus helemaal niet griezelig. Beginners en gevorderden van harte welkom.

Welke schakers, dammers en deelnemers aan andere spelen stellen zich beschikbaar om met hun eigen spelmateriaal de heer W. Hoenderdos bij te staan in de organisatie van deze activiteiten.

Opgeven bij de heer Hoenderdos.

Om 20.00 uur wordt het toneelstuk weer opgevoerd.

donderdag 18 december

De hele dag sportdag, van 08.30 tot 15.30 uur. De organisatie berust bij de heer R. Verhagen.

'sAvonds vindt om 20.00 uur de slotvoorstelling van het toneel plaats.

Om 20.00 uur begint het slotfeest voor de klassen 4, 5 en 6 in het gebouw "De Hoeksteen" (Marcanti). Met een delegatie leerlingen is overleg gepleegd. Er komt een goeie band, "Urban Heroes", een D.J. (niet uitsluitend disco) en groepen van onze school. Zie nadere aankondiging op affiches.

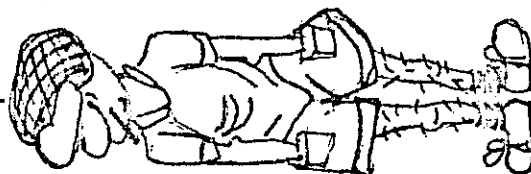
De toegang zal fl. 3,50 bedragen..Iedereen mag één introducee meebrengen.

De organisatie berust bij de heer B. Huibers.

Je ziet, er is al heel wat tijd en inspanning door verschillende docenten en leerlingen aan het lustrum gependend. Alles duidt erop dat het een geslaagde week gaat worden. Laat hun inspanning niet voor niets zijn en maak er een echte feestweek van.

Namens de lustrumcommissie, Anthonie Krop.

DAGDEEL	ZATERDAG 13	ZONDAG 14	MAANDAG 15	DINSDAG 16	WOENSDAG 17	DONDERDAG 18
OGHTEND	Gedurende de week Tentoonstelling: Tehatex en foto's balkon Pius X bovengang	12.00 uur: Koffieconcert Aula	L E S	11.00 - 13.15 uur: Zwemmen Sloterparkbad		± 08.30 uur Aanvang SPORTDAG IN DE SCHOOL
MIDDAG	14.00 u. Opening Aula 15.00 u. Receptie Aula 17.00 u. ReUnie School begane grond (zonder aula)	± 13.30 uur: Wandeling door Amsterdam ± 16.00 uur: Chokolademelk in het schoolcafé 17.00 uur: Eucharistieviering Pius X kerk	L E S	± 13.45 uur: Lunch school Aansluitend ± 14.30 uur: Collage aula 17.30 - 20.00 uur: Aula versieren	13.30 uur: (On)Culturele middag en spalletjes school.	SPORTDAG IN DE SCHOOL ± 15.30 uur E I N D E
AVOND		20.00 uur Toneel Aula	20.00 uur Toneel Aula 19.30 u. en FILM 21.30 u. "Magister Vocat"	20.00 uur: Onderbouw feest Aula Hal	20.00 uur Toneel Aula	20.00 uur Toneel Aula 20.00 uur Slotfeest Bovenbouw "De Hoeksteen" (Marcanti)

KERN

BEWAPENING

VERVOLG

De 'neutronenbom' is het meest recente militaire kind van de Amerikaanse legerleiding. Het explosief vermogen van dit kernwapen is relatief vrij klein; de straling die zij afgeeft des te groter. De gevolgen voor het getroffen gebied zijn beperkte materiële schade, maar door de straling een enorm aantal doden, ten dode opgeschrevenen, na jaren alsnog een groot aantal slachtoffers ten gevolgen van laat-somatische effecten en genetische schade in volgende generaties. Ondanks dat de neutronenbom een groot aantal doden en gewonden veroorzaakt werd het wapen aangeprezen als humaner dan andere kernwapens. Door grote tegenstand van Europese zijde is de productie van de neutronenbom in 1979 door de Amerikaanse president Jimmy Carter stopgezet.

Zowel van westerse als van oosterse zijde wordt de bewapeningswedloop met geestdrift voortgezet. De laatste jaren spreekt men terecht steeds vaker van de kwalitatieve of technologische bewapeningswedloop. Bedoeld wordt dat dat niet zozeer het aantal kernwapens van belang is, maar meer de technologische kwaliteit van het kernwapen. En van de technologische ontwikkeling kan men zeggen dat, gezien de morbide fantasie van sommige natuurkundigen, als men haar op het moment op het niveau van pijn en boog stelt, zij ons over tien jaar de kruisboog zou presenteren.

Het absurde van de bewapeningswedloop blijkt goed uit de productie van 572 (!) Pershings II en Tomahawks door de Amerikanen als reactie op 120 Russische SS.20's, die nota bene voor een deel de SS.4 en de SS.5 vervangen!

Een ander voorbeeld van militair denken: de 'gap' (eng.: hiaat). Om de eigen bevolking, maar ook Europese politici, rijp te maken voor meer bewapening werden en worden door Amerikaanse militaire instanties hoogst onbetrouwbare mededelingen gedaan. De wapenontwikkelingen en productie aan de andere kant van het IJzeren Gordijn worden danig overdreven, terwijl de eigen wapenkracht wordt ondergewaardeerd. Het gevolg hiervan in het verleden was vaak dat, na later bleek, de nucleaire reactie van de Amerikanen te sterk was geweest en slechts had geleid tot een onnodige voortzetting van de bewapeningswedloop. De Amerikaanse ex-minister van defensie McNamara wees er aan het einde van zijn loopbaan op dat het aantal I.C.B.M.'s groter was dan voor de nationale veiligheid noodzakelijk.

Op deze manier wordt een idiote bewapeningswedloop voortdruvend gehouden. Er wordt niet gestreefd naar de verwezenlijking van een nucleair evenwicht, dat een bepaalde bescherming tegen de totale vernietiging van de mensheid zou kunnen bieden en dat afgebouwd zou kunnen worden opdat de mensheid in een vreedzamere wereld zou mogen leven; integendeel, beide grootmachten streven - uit machtswellust, gecamoufleerd door de gedachtengang dat hun eigen systeem het beste zou zijn - naar militaire superioriteit.

Deze voortdurende bewapeningswedloop betekent een bedreiging van het zogenaamde afschrikkingsevenwicht: kernwapens zouden slechts de functie van afschrikking hebben omdat gebruik van

kernwapens niet alleen vernietiging, maar ook zelfvernietiging zou betekenen. Daardoor zou het gebruik van kernwapens volstrekt onzinnig zijn, daar ook degene die de kernoorlog ontke- tent en zijn vijand vernietigt ten onder zou gaan. Het scala van technische mogelijkheden en de voortdurende bewapeningswed- loop doen echter menigeen twijfelen aan de onfeilbaarheid van het afschrikkingsevenwicht. Hierover straks meer.

In 1968 werd het zogenaamde 'Non-Proliferatie Verdrag' (prolife- ratie = verspreiding) door 59 landen ondertekend. De landen ver- plichtten zich indien zij kernwapens hebben deze niet aan ande- re landen te leveren of hen te helpen bij vervaardiging van kernwapens. Landen zonder kernwapens verplichtten zich geen po- gingen te ondernemen kernwapens te ontwikkelen. Tenslotte ver- plichtte het verdrag de kernwapenstaten met elkaar te onderhan- delen over het stopzetten van de bewapeningswedloop.

Het doel van het verdrag was het aantak landen met kernwapens te beperken tot de toenmalige club van vijf: Verenigde Staten, Sovjet-Unie, Engeland, Frankrijk en China.

India, Israël, Zuid-Afrika, Pakistan en Brazilië hebben het ver- drag destijds niet ondertekend en zijn momenteel allen in het bezit van kernwapens of hebben de kennis en de mogelijkheid de- ze wapens te vervaardigen. Al deze landen liggen - en dat is be- grijpelijk - in conflictgebieden. De aanwezigheid van kernwa- pens in deze conflictgebieden heeft de mogelijkheid van een kernoorlog vele malen groter gemaakt.

Doordat steeds meer landen over kernenergie (gaan) beschikken zal de verspreiding van kernwapens nog toenemen, hetgeen zeker het afschrikkingsevenwicht minder stabiel en de internationale situatie onoverzichtelijker zal maken. Men kan gerust stellen dat het N.P.V. de verspreiding van kernwapens niet tegen heeft kunnen gaan, wat nog eens overduidelijk blijkt uit de aanwezig- heid van een enorme hoeveelheid Amerikaanse kernwapens in bijna geheel Europa.

Al vlak na de Tweede Wereldoorlog zijn pogingen ondernomen tot nucleaire ontwapening te komen. In de pas opgerichte Verenigde Naties wordt als oplossing van het kernwapenprobleem de interna- tionalisering van de gehele kernfysica en het openbaar houden van het natuurkundig onderzoek gezien. Een Amerikaans plan (het plan Baruch) ging wel in die richting, maar wilde het Amerikaan- se monopolie op kernwapens handhaven en werd dan ook niet door de Sovjet-Unie geaccepteerd. Nadat de Russen een alternatief plan, dat door de Verenigde Staten werd afgewezen, hadden voor- gesteld verdween het onderwerp van de internationale agenda. In de vijftiger jaren wordt op het gebied van ontwapening on- danks voorstellen van beide zijden niets bereikt. Wel werd in 1959 het Zuidpoolverdrag getekend. Het verdrag was erop gericht de Zuidpool vrij van kerwapens te houden. Voor andere gebieden werden soortgelijke verdragen getekend: de kosmische ruimte (1961), Latijns-Amerika (1967), en de zeebodem (1972). In 1963 werd het al eerder genoemde 'beperkt kernstop akkoord' getekend. In 1972 kwam een verdrag, dat de ontwikkeling, productie en op- slag van bacteriologische en giftige wapens verbiedt, tot stand. De belangrijkste gebeurtenissen op het gebied van wapenbespre- kingen vormen de onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie: S.A.L.T. (Strategic Arms Limitation Talks). Na vier jaar onderhandelen kwam in 1972 S.A.L.T. I tot stand. Het verdrag bepaalde dat het aantal offensieve raketten de eerste vijf jaar niet meer dan 1.700 voor de Verenigde Staten en niet meer dan 2.358 voor de Sovjet-Unie mocht bedragen. De Verenigde

Staten accepteerden dit numerieke voordeel voor de Sovjet-Unie omdat zij een, al jaren bestaande en nog steeds bestaande, technologische voorsprong van vijf jaar hebben. Volgens S.A.L.T. I mochten de beide supermachten ieder slechts twee anti-raket-systemen van 100 raketten installeren. In 1974 werd dit aantal (2) beperkt tot één in het zogenaamde A.B.M.-verdrag.

Het is duidelijk dat hier van werkelijke ontwapening geen sprake is. In plaats van die term wordt dan ook vaak de term wapen-beheersing gebruikt. Ook dat woord is eigenlijk niet van toepassing. Evenals bij S.A.L.T. I werden bij S.A.L.T. II de limieten voor de uitbreiding van het wederzijdse kernwapenarsenaal dat de Verenigde Staten noch de Sovjet-Unie er belang bij zouden hebben die te overschrijden. Bovendien heeft S.A.L.T. I bijna volledig gefaald doordat dat verdrag wel het aantal raketten 'beperkte', maar niet het aantal kernwapens. Daardoor was er, vooral voor de Verenigde Staten - zij waren de eersten die hier-toe in staat waren - de mogelijkheid meerdere kernkoppen op één raket te plaatsen waardoor het eigenlijke aantal kernwapens vele malen groter werd dan voorheen.

Kortom: er is nog steeds geen kernwapen afgeschaft. Hoe kan het ook anders. Een voorbeeld van westers militair denken: de opperbevelhebber van de N.A.T.O., generaal B.W. Rogers, zei in een interview met het duitse weekblad 'Die Welt' in 1979, dat de N.A.T.O. de Pershings II en de Tomahawks niet zou plaatsen indien de Russen de 120 SS.20's zouden ontmantelen en de productie ervan zouden stopzetten, de SS.4 en de SS.5 zouden ontmantelen en hun atoomonderzeeërs uit de Oostzee zouden verwijderen! Ook de Sovjet-Unie houdt er dat soort vredesgevaarlijke gedachten op na. Het moge duidelijk zijn dat nucleaire ontwapening op die manier bijna onmogelijk is.

3. KERNWAPENS ALS ANTI-OORLOGSMIDDEL, GEBRUIK VAN KERNWAPENS

Maar al te vaak wordt beweerd dat wij 35 jaar wereldvrede te danken zouden hebben aan kernbewapening. Kernwapens zouden nooit gebruikt zijn omdat het niet alleen moord, maar ook zelfmoord zou betekenen.

Ten eerste dient men te bedenken dat dit een onbewijsbare stelling is. Het is onmogelijk om de wereldgeschiedenis vanaf 1945 zich te doen herhalen zonder kernbewapening. Het vinden van bewijzen of zelfs maar aanwijzingen dat de wereldvrede door kernbewapening gehandhaafd zou zijn behoort niet tot de onmogelijkheden, maar stuit evenwel op grote moeilijkheden.

Ten tweede getuigt deze stelling van weerzinwekkende kortzichtigheid en egoïsme. De wereldvrede is gehandhaafd in zoverre het nooit tot een Derde Wereldoorlog is gekomen. Dat is dan ook inderdaad de enige vrede, die (met name) wij gekend hebben.

Vijfendertig jaar lang hebben de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie over de hele wereld (met uitzondering van hun eigen grondgebied), maar vooral in de Derde Wereld geprobeerd elkaar de loef af te steken door hun pogen kapitalistische respectievelijk communistische bewinden, die als bondgenoten in de koude oorlog moesten dienen, aan de macht te krijgen. Zo werd in Korea (1950-1953), Vietnam (1961-1975), het Midden Oosten (1967- en 1973), Angola (1975) met Russische wapens tegen Amerikaanse wapens gevochten. Nooit echter vochten Amerikaanse soldaten tegen Russische soldaten. De twee wereldmachten zitten als financiers en wapenleveranciers op de tribune op veilige afstand: van elkaar en van de arena, waar miljoenen doden gevallen zijn en vallen.

Kernwapens hebben deze oorlogen niet kunnen voorkomen. Eerder

kan men stellen, dat deze oorlogen voortvoeien uit kernbewapening: het (zelf)vernietigende van een kernoorlog doet de wereldmachten de voorkeur geven hun conflicten op indirecte wijze, door anderen, uit te laten vechten opdat zij zelf buiten schot blijven.

Ten derde dient men te beseffen dat vandaag of morgen een einde zou kunnen komen aan de maagdelijkheid (Hirosjima en Nagasaki even buiten beschouwing gelaten) van kernwapens. Een aantal punten die de bewering dat kernwapens nooit gebruikt worden ontkrachten:

1. Kernbewapening zou slechts de functie van afschrikking hebben. Voor een afschrikkend effect is echter de bereidheid tot de daad, het gebruik van kernwapens, noodzakelijk. Bedreigingen waarvan de tegenstander weet dat zij nooit zullen worden uitgevoerd, verliezen hun betekenis als zodanig. Deze bereidheid moet dus wel bestaan, hetgeen ook blijkt uit de geschiedenis:

- de Cuba-crisis
- in 1969 dreigde de Sovjet-Unie Communistisch China met inzet van kernwapens
- in 1973, tijdens de vierde oorlog tussen Israël en de Arabische staten kondigde president Nixon de staat van paraatheid van de Amerikaanse strijdkrachten met inbegrip van kernwapens af.

2. Ook een uitvinding zoals die van de neutronenbom impliceert de bereidheid tot het gebruik van kernwapens. Immers welk voordeel zou de neutronenbom boven andere atoombommen hebben indien zij toch nooit gebruikt zouden worden? Geen enkel en toch is haar bestaan een feit en dus een bewijs van de bereidheid, misschien zelfs de intentie, tot het gebruik van kernwapens.

3. Op het moment bestaat er een drempel die het gebruik van kernwapens enigszins tegenhoudt: de tegenstander is in staat, na zelf bestookt te zijn met kernwapens, de vijand alsnog met kernwapens te vernietigen. Deze mogelijkheid tot wraakacties noemt men de 'second strike capability'. Op grond hiervan betekent het beginnen van een kernoorlog voor de agressor het risico lopen hetzelfde lot te ondergaan.

Waar de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie echter bang voor zijn en vooral in de jaren zestig bang voor zijn geweest is de zogenaamde 'disarming first strike capability' (vanaf hier aan te duiden met de afkorting 'd.f.s.c.'): het in staat zijn in een verrassingsaanval in enige 'klappen' de volledige kernbewapening van de tegenstander uit te schakelen zonder dat deze de tijd en/of mogelijkheid heeft die te gebruiken. Kort gezegd: een atoomaanval zou geen zelfmoord meer betekenen. De aanwezigheid van kernraketten op onderzeeërs en in ondergrondse silo's heeft het behalen van de 'd.f.s.c.' erg moeilijk gemaakt. De trefzekerheid van de nieuwste kernraketten lijkt de 'd.f.s.c.' echter weer bichterbij te brengen. Bovendien ligt het gevaar van de 'd.f.s.c.' eigenlijk niet in deze capaciteit an sich; tenminste niet alleen. Het vermoeden dat de tegenstander de 'd.f.s.c.' bezit is al genoeg om de mogendheid die dat vermoedt te doen besluiten dan maar als eerste toe te slaan en er het beste van te hopen. Een andere mogelijkheid is dat één van beide partijen denkt zélf de 'd.f.s.c.' te hebben, die capaciteit ook daadwerkelijk aanwendt maar er niet in slaagt de tegenstander volledig uit te schakelen zodat de wereld in een ware kernoorlog belandt.

De Verenigde Staten en de Sovjet-Unie hebben in het zogenaamde A.B.M.-verdrag van 1972 geprobeerd zich 'in te dekken' tegen het gevaar van de 'd.f.s.c.'. Zij spraken af geen effectief anti-raket-stelsel op te bouwen. Wanneer de verhouding tussen de beide wereldmachten echter slechter wordt, zoals op het moment het geval is, kunnen verdragen worden verbroken. Bovendien geeft het A.B.M.-verdrag eigenlijk nauwelijks de garantie dat de ondertekenaars niet zullen streven naar de 'd.f.s.c.'; ideeën zijn toegestaan, maar mogen alleen niet verwezenlijkt worden.

4. Zoals reeds vermeld raken kernwapens steeds meer verspreid over de wereld en zal deze ontwikkeling zich in de toekomst ongetwijfeld voortzetten. Dit betekent ook dat kernwapens in handen kunnen komen van dictators (van kleine(re) of minder belangrijke landen) die het, met uitzondering van zichzelf, met niemand goed menen. Dit type treft men over de hele wereld aan: Pinochet (Chili), Khomeiny (Iran), Stroesner (Paraguay), Botha (Zuid Afrika) en ga zo maar door. Wanneer de loopbaan van deze heren in gevaar komt, zodat zij gegronde redenen hebben te vrezen dezelfde weg te gaan die de sjah (Perzië), Amin (Oeganda), Somoza (Nicaragua) of Bokassa (Centraal Afrikaans Keizerrijk) reeds gingen, zullen zij niets te verliezen en alles te winnen hebben en mogelijk niet terugdeinzen voor het gebruik van kernwapens. Kernwapens kunnen ook in de handen van bevrijdingsbewegingen, terroristische en criminele groepen raken, hetgeen de mogelijkheid van het gebruik van kernwapens nog eens groten maakt.

5. Tenslotte is het niet onmogelijk dat kernwapens min og meer per ongeluk gebruikt worden. Door een technische storing kan een kernraket geheel tegen ieders wens in zijn vernietigende taak gaan uitvoeren. Het kan gebeuren dat een vliegtuig neerstort op een depot van kernkoppen, wat in Engeland een keer bijna gebeurd is. Zo'n explosie zou wel eens toegeschreven kunnen worden aan de tegenstander en een kernoorlog zou worden ontketend. Nog geen half jaar geleden was de U.S. Air Force in staat van opperste paraatheid doordat de computer, die niet wist dat het een oefening betrof, dacht dat er Russische intercontinentale kernraketten op weg waren naar de Verenigde Staten. Die Amerikaanse computers kunnen soms even hysterisch doen als de Amerikanen zelf. Binnen drie weken tijd gaf een Amerikaanse computer ten onrechte als output "kernaanval". Je zou bijna gaan denken dat de beruchte rode knop naast de huisbel van het Witte Huis zit.

4. PERSOONLIJKE MENING OVER HET GEBRUIK VAN KERNWAPENS.

Ik hoop dat ik de lezer die dit nog niet wist ervan heb kunnen overtuigen, dat de productie en plaatsing van kernwapens het risico van gebruik met zich meebrengen.

Wanneer men dus overweegt over te gaan tot productie en plaatsing van kernwapens dient men zich niet af te vragen of die daden ethisch verantwoord zijn, maar of het gebruik dat is. Zoals gezegd moet de overweging van ethische aard zijn. Kernwapens zijn massale vernietigingswapens die over het leven van miljoenen kunnen beslissen. Het is totaal onbelangrijk of kernwapens gunstig zijn voor de handelsbalans, werkgelegenheid opleveren of gewoon stinken. Het gaat hier om principes. Hieronder mijn mening over het gebruik van kernwapens samengevat in vier punten.

1. Agressieve, d.w.z. niet uit zelfverdediging begonnen oorlogen zijn te rechtvaardigen indien hun doel het afschaffen van misstanden is. Defensieve oorlogen zijn te rechtvaardigen door te

wijzen op het recht van zelfverdediging, dat in elk wetboek van strafrecht van een land met een fatsoenlijke wetgeving vastgelegd is. Wanneer men van het recht van zelfverdediging gebruik wil maken is het echter billijk zich tot de agressor te wenden. Hij is immers degene door wie men aangevallen wordt. Een agressieve kernoorlog is altijd onrechtvaardig omdat zij geen einde aan misstanden maakt, maar zelf een misstand is: zij doodt onschuldigen.

Als men aangevallen wordt door kernwapens heeft men gezien de huidige bereikte resultaten van de techniek niet de mogelijkheid zich te verdedigen. Wat de aangevallene ook doet, zijn lot is in principe niet af te wenden. Hij kan zichzelf niet verdedigen. Wel kan hij wraak nemen ('second strike capability') of de vijand straffen zo u wilt. In hoeverre is de wraak of straf te rechtvaardigen?

In het geheel niet. De misdaad en de straf zijn een en dezelfde; de straf is tot misdaad, de rechter tot misdadiger geworden wanneer men wraak neemt!

Tsjonge jonge, wat maken die Amerikanen zich druk om die paar gegijzelde Amerikanen in Teheran. "Die mensen zijn toch onschuldig!", gilt de halve wereld. En terecht.

Hitler dreigde in 1940 Rotterdam te bombarderen (en deed het ook, maar dat terzijde) als Nederland zich niet als de wiede-weerga zou overgeven aan de Duitsers. Lafhartig noemen de geschiedenisboekjes dat. En terecht.

Zonder dat wij het beseffen zijn wij al jaren gegijzeld en zullen dat ook nog jaren blijven. Als de Amerikanen Iran binnenvallen kun je een paddestoel boven New York of Amsterdam verwachten. Als de Sovjet-Unie Yougoslavië binnenvalt verschijnt er een paddestoel boven Moskou of Lenengrad. Het afschrikkingsevenwicht is in wezen een gijzeling van onschuldigen op wereldschaal! Het voorbeeld van de gijzeling van Rotterdam is erg bruikbaar. Het snoert de mond van diegenen, die in het hebben meegemaakt van 'de' oorlog een rechtvaardiging van kernbewapening menen te zien en altijd "Dat nooit weer!" gillen.

Ook is het gebruik van kernwapens onrechtvaardig omdat nog vele generaties na de eigenlijke ontploffing de atoombom slachtoffers maakt.

2. Oorlogen kan men onderscheiden in agressieve en defensieve. Agressieve oorlogen pleegt men te onderscheiden in de Clausewitz- en de Grotius-oorlog. De Clausewitz-oorlog is de oorlog om politieke doeleinden te bereiken; de Grotius-oorlog is de oorlog om een onrecht te herstellen. Beide zijn dus oorlogen met een doel. Kernwapens schijnen als doel de bescherming van onze democratie, cultuur en beschaving te hebben.

Komt het echter tot een kernoorlog, dan is deze volkomen doel-loos en bereikt het tegenovergestelde van wat beoogd werd. Cultuur en beschaving gaan ten onder. Alleen de democratie blijft overeind, maar zal haar grondgebied toch eerst moeten beperken tot de medische sector ten gevolge van de kernwapens.

3. Hoe wreed en gruwelijk oorlogen vroeger ook waren, er waren regels voor het oorlogvoeren. Een van die regels hield in dat de burgerbevolking, omdat zij zichzelf nauwelijks verdedigen kan, buiten schot diende te blijven. Deze regel is zeer vaak overtreden, meestal door losbandige soldaten, maar is toch altijd als goed erkend geweest. Kernwapens ontzien de burgerbevolking niet, maar richten zich juist op de bevolking.

Een andere regel van het oorlogvoeren was dat de tegenstander wanneer hij zich overgegeven had niet vernietigd zou worden.

Bij kernwapens is deze regel niet toepasbaar: ook al geeft de aangevallene zich over, hij zal altijd minstens voor een deel vernietigd worden doordat kernwapens niet als honden terug te fluiten zijn. Het gebruik van kernwapens doet dus af aan twee eeuwenoude principes.

4. In vroeger tijden was er altijd een redelijke verhouding tussen de oorlog en haar gevolgen en datgene waarom gevochten werd. Bij ons is het doel zoals reeds vermeld handhaving van de democratie. Haar gevolgen zijn miljoenen doden aan onze kant. Wanneer veertien miljoen Nederlanders schreeuwen "Liever dood dan rood" dan hebben zij het recht zelfmoord te plegen. ZIJ HEBBEN ECHTER NIET HET RECHT MILJOENEN RUSSEN UIT TE MOORDEN OM ONZE EIGEN GODVERVLOEKTE DEMOCRATIE TE BESCHERMEN! WE WETEN NOG NIET EENS HOE WE EEN RUS GOEIEMORGEN MOETEN ZEGGEN, LAAT STAAN DAT WE OOIT MET EEN RUS HEBBEN GESPROKEN!!!!

5. Tenslotte merk ik op dat aan kernbewapening PER DAG ongeveer 1,5 miljard gulden wordt uitgegeven, terwijl 2/3 van de mensheid honger lijdt!!!!

5. SLOTOPMERKINGEN.

Kernwapens hebben een zo grote rol in de wereld verworven, dat het vrijwel onmogelijk lijkt ze ooit nog uit de wereld te helpen. De enige manier is ZELF te beginnen met ontwapening. Het is volstrekte onzin om op de vijand te gaan zitten wachten; we moeten zelf beginnen met ontwapening en onze goede wil tonen!

Bovendien moeten we ons niet wijs laten maken, dat we voor ontwapening nieuwe raketten (de Tomahawk en de Pershing II) nodig hebben. Uitbreiding van kernbewapening betekent een teken van vijandschap.

Rechtsdenkend Nederland, heel Europa eigenlijk, schreeuwt al een jaar dat we bij onderhandelingen met de Russen sterk moeten staan. En dat is nou precies wat al dertig jaar geblèrd wordt: nieuwe raketten aan onze kant zijn er voor de onderhandelingen of de strategie; Russische raketten zijn moordwapens die om een antwoord vragen.

Nog nooit in de wereld is er ontwapend. Er werden slechts limieten, die vaak nog een enorme uitbreiding toelieten, gesteld. ER MOET NU ONTwapEND WORDEN!!!!

NB Het gedrag bestuderend van enige politieke partijen, vermoed ik iets vreemds: er zijn twee Russische volken! Omwille van het eerste Russische volk moeten wij de Olympische Spelen boycotten, omdat het onderdrukt wordt. Het andere Russische volk zou het doelwit moeten worden van de Tomahawk en de Pershing II.

"De mensheid moet een einde maken aan de oorlog, anders maakt de oorlog een einde aan de mensheid" (J.F.Kennedy).

Marcel Möller.

Klaas!

Vijf december is er het vijfde uur gelegenheid Sinterklaas te vieren. Laten leerlingen die ideeën hebben dit zo snel mogelijk bespreken met hun klasdocenten, of met de schoolcafécommissie of met voor dergelijke zaken te porren conrectoren, zoals

conrector Hoving.

AGENDA

Bekijk het maar.

- 1 - 5 dec. Uitreiking van het 1-ste rapport.
 di 2 dec. Sinterklaasviering brugklas.
 vr 5 dec. Idem andere klassen.
 wo 10 dec. Voorlopige keuze 3-de en 4-de klassen.
 za 13 dec. 14.00 uur. Officiële herdenking van het 25-jarig
 bestaan van onze school.
 17.00 uur. Reünie van oud-leerlingen en -docenten.
 ma 15 t/m Lessen afgewisseld met lustrumactiviteiten.
 vr 19 dec. Zie voor details elders in dit blad.
 ma 22 dec t/m
 vr 2 jan. K E R S T W A K A N T I E .

belangrijk voor de derde!**BELANGRIJKE MEDEDELING VOOR LEERLINGEN UIT DE DERDE KLASSEN****- Leerlingen van 3 havo.**

Met ingang van de nieuwe cursus is het mogelijk voor de leerlingen van 4 havo handenarbeid als eindexamenvak in het pakket op te nemen. Inlichtingen over de inhoud van het vak en over de mogelijkheden voor bepaalde vervolgopleidingen bij de docenten tehatex en bij de dekanen.

- Leerlingen van 3 vwo.

Leerlingen van 3 vwo die overwegen na deze klas over te stappen naar 4 havo, dienen dit tijdig te overwegen en te bespreken met hun klasdocenten en hun dekanen. Bij de definitieve keuze van hun studierichting na het 2-de rapport moeten zij hun besluit genomen hebben, omdat anders een goede voorbereiding van de samenstelling van de klassen van de volgende cursus niet mogelijk is.

In de loop van de cursus overstappen van 4 vwo naar 4 havo is niet mogelijk, gezien de verschillen tussen beide klassen in opzet, lesprogramma's, aanpak en klassesituatie: 4 havo is een wóór-eindexamenklas.

Wie dus twijfelt over wat voor hem of haar de juiste keuze is, bespreke dit zo snel mogelijk met de klasdocent en de schooldekaan.

Bv. onze scholen met hun onoverzichtelijke hoeveelheid keuzemogelijkheden van richtingen en van vakken binnen richtingen. Die dragen meer bij tot een enerverende chaos dan tot emancipatie en harmonische ontplooiing.

Tegenover ... vele factoren van onrust, van doorbreking van het patroon, van verandering, zouden wij ... in de dagelijkse omgeving van gezin en school veel meer rust moeten inbouwen dan er is.

— Lea Dasberg —

SCHOOL ter discussie

In het vorige nummer van Bolwerk stond een stuk van Tom van Kuijk: Om het geheugen op te frissen een samenvatting hiervan, die door de schrijver is goedgekeurd.

1. Het huidige schoolstelsel steekt zeer zeker niet goed in elkaar, omdat het onmenselijk, ondemokratisch, gewoonweg slecht is.
2. Het schoolstelsel is onmenselijk, doordat ten eerste het negeren van de afspraken, die door anderen zijn gemaakt, het behalen van een diploma in de weg staat. Ten tweede doordat door de leerdwang de leerling een stress-figuur wordt.
3. De concurrentieslag komt door ambitie en hoge toelatingseisen op de universiteiten.
4. De manier van lesgeven is slecht, doordat de leerling een gedwongen toevoerder is, je zonder diploma niet aan de bak komt en de leerling gedehumaniseerd wordt.
5. Het werken in groepsverband in de les en bij proefwerken. Het leerniveau gaat omhoog, men zal elkaar helpen met het onder de knie krijgen van de stof.
6. De verhouding tussen de leraar en de leerling is slecht omdat de leraar de baas is. De leraar moet zich in alle opzichten beschouwen als leermiddel en niet als iemand, die bezig is zijn geld te verdienen.
7. De idealen in dit stuk zijn misschien toch niet zó moeilijk als lijkt. Een discussie is noodzakelijk.

Tom van Kuijk.

Beste Tom,

Hierbij een discutabele bijdrage.

"Het schoolstelsel steekt zeer slecht in elkaar". Deze uitspraak is, ook geartikuleerd vertolkt, een onduidelijke. Pas wanneer je je bedenkt dat de strikte betekenis van schoolstelsel een stelsel van werkwijzen met het diploma tot doel is, krijgt die kreet de volgende betekenis. Het stelsel van werkwijzen met het diploma tot doel is niet doeltreffend. Hoewel ook bij deze interpretatie de schuld uiteraard natuurlijk slechts alléén maar te zoeken zó kunnen zijn bij de leraar, is dit niet de waarde die Tom aan de uitspraak hecht. Neen, het systeem is slecht, omdat het onmenselijk, ondemokratisch of gewoonweg slecht is. Wil je onmenselijkheid echter bestrijden, richt je dan nooit op systemen, omdat systemen dingen zijn en sowieso niet menselijk.

Het onmenselijke karakter van het schoolstelsel heeft minder met het systeem zelf dan met het doel, de reden waarom we op school zitten of de maatschappelijke kontekst, waarin we het doel, het diploma, moeten zien, te maken. Van alle kanten, ouders, leraren etc. wordt het onheilspellende gevoel opgewekt dat je zonder diploma, prestaties of zonder je aan de wil van de overheid te onderwerpen, je niet gewaardeerd wordt en je het leven moeilijk wordt gemaakt. De angsten, die dat gevoel vaak met zich meebrengt zijn de beweegredenen om zich toch maar in regelingen te schikken en bijvoorbeeld toch maar iedere dag naar school te gaan en je huiswerk te maken.

Deze dwangervaring op scholen belemmert de vooruitgang in het

leerproces, omdat de leerstof als belichaming van dwang wordt gezien en daardoor wordt afgestoten.

Omdat de mooiste dingen uit ongedwongenheid geboren worden is het zaak dat dwangervaring verholpen wordt. Dit kan volgens mij op de volgende manieren:

1. Je zou je wil welwillend aan kunnen passen.
Dit is wel praktisch maar niet zonder meer gezond.
2. Je zou de dwingers democratisch kunnen dwingen niet meer te dwingen.
Gezien het veelvuldig dwingen is dit volgens mij hypocriet.
3. Je zou je angsten kunnen wegvagen door te zeggen: "Ik doe wat ik goed vind . Welke konsekwenties de maatschappij daaruit trekt is, na toelichting van mijn standpunt, niet meer mijn verantwoordelijkheid.

De laatste is misschien wel het beste omdat je hiermee niemand dan jezelf benadeelt. Je doet hierbij een beroep op de goedheid en verdraagzaamheid van je omgeving. Uit reacties kun je zien wie je vriend en wie je vijand is, aan wie je respectievelijk minder en meer zorg hoeft te besteden. (De volgorde is niet per ongeluk fout).

Nu wat de verhouding leraar-leerling betreft. Natuurlijk is het zo dat de leerplichtwet in de hand werkt dat de leraar zijn publiek niet hoeft te boeien om hem in zijn lokaal te houden. Maar als je vindt dat de leraar slecht les geeft zou je best kunnen bepraten wat je slecht vindt en hoe het volgens jou beter kan. Hiermee zou je het arrogantie-monopolie dat de docent toegedicht wordt misschien wel verbreken, maar ongetwijfeld went de docent ook daaraan.

De oplossing die aangedragen wordt voor het verkrijgen van een menselijker werksfeer is het werken in groepsverband. Het diploma is een eis van een individualistische maatschappij. Een diploma, verkregen op de wijze zoals wordt voorgesteld in Tom's stuk, wordt waarschijnlijk door de maatschappij niet gewaardeerd, omdat de verkregen kennis alleen vruchtbaar is binnen die bepaalde groep. Het zou getuigen van wreedheid om zo'n "waardeloos" diploma, d.w.z. een diploma waarmee je bijna nergens aan de bak komt, te verstrekken. Als je wilt samenwerken doe dat dan met of zonder diploma voor het menselijk contact, maar niet om het diploma te behalen.

Tot slot: Al wekken leraren soms de indruk dat ze slechts hun geld staan te verdienen, ze verdienen het niet, nee ze verdienen veel meer dan de surrogaat-waardering geld.

Marijn van Lith
Pieter Postsingel 48
1067 AP Amsterdam
tel. 132993

T.A.V. TOM VAN KUIJK 5A

Beste Tom,

Als vader van twee kinderen die resp. Gymnasium en Atheneum met succes hebben gehaald op Pius X het volgende:

Wat jij voorstelt over groepsverband in lessen én proefwerken!! heb ik een mooi voorbeeld: In Bielefeld, op een Hogeschool hebben ongeveer 7 jaar geleden een groep studenten met intimidatie een Professor zover gekregen dat deze 5 á 6 studenten groepsge-

wijze mondeling mochten doen; de Professor was bang voor o a ruiten ingooien in zijn woning. De beste koppen deden het woord en de verstandelijk minder bedeeden hielden hun mond en werden zo door de tentamens gesleurd. Toen dit uitlekte was er natuurlijk een groot schandaal!!

Als jij van een groep van 6 de beste kennis hebt, zou jij dan de dicipline (zelfbeheersing) opbrengen om niet direct het antwoord te geven, maar ook de minste met verstand begaafde een kans te geven?!

In veel van je betoog zitten (betrekkelijke) waarheden, b.v. zeker "leerfabriek". Toch betreur ik het niet op de "leerfabriek" Ignatiuscollege gezeten te hebben, integendeel!

Heel wat van de Pius X leraren en leraressen zijn "leermiddel" zoals jij dat graag wilt, gedreven door idealisme, dit is de ervaring van mij. Uit bevoegde bron weet ik ook dat het helaas meestal dezelfde leraren en leraressen zijn die buiten hun "lesgeefplicht" voor de jongelui op school meer of veel extra over hebben, wat jullie ten goede komt. De leerkrachten die niet onder boven omschreven groep vallen en snel na lesgeeftaak naar huis of andere school (deelbaan) gaan, van hen zullen er zeker bezielend lesgeven, een ander deel vormt dan de "broodleerkrachten", helaas.

De gezagsverhouding leraar-leerling is een noodzakelijk gegeven, moet wel soepel gehanteerd worden.

Wat denkt Tom van de prestaties van Ajax in zijn glorielijd. Jaap van Praag en Rinus Michels vormden het gezag. Zouden de sterren op het veld zoveel bereikt hebben als Michels en van Praag niet het gezag gevoerd hadden?

Je verlangt zoveel begrip van de leraren, breng jij ook begrip op voor hen?!?

Als jij huiswerk maakt met muziek aan en je zus in de kamer ernaast maakt óók huiswerk maar heeft hinder van jouw muziek, zet je dan de muziek op eerste verzoek zachter of af?!

Met vriendelijke Groeten,

Fr.J.M. Rijnierse.

OP SCHOLEN DAAR HEERST EEN KLASSEBEWUSTZIJN, DAAR KUNNEN DE KOMMUNISTEN TROTS OP ZIJN (H.Mulisch)

Een oudleerling die nog eens wat schrijft in deze schoolkrant (waarom zou een oudleerling niets meer te maken hebben met de school waar hij het belangrijkste deel van zijn puberteit doorbracht?).

Allereerst een reactie op een artikel uit de vorige Bolwerk, nl. School, van Tom van Kuijk (Bolwerk no 1, pag.13).

De leerdwang waar jij het over hebt, die is er inderdaad, misschien nog sterker als dat wij denken. Maar wordt deze leerdwang alleen veroorzaakt door school? Ik denk van niet.

Zijn er niet veel ouders die hun kinderen graag goede resultaten zien behalen om dat feit vervolgens, trots, aan alle bekenden te vertellen op familiefestjes, theebransjes etc. Hoeveel leerlingen maken in de zesde klas van de lagere school ZELF de keus naar welke school ze willen. Zijn er niet veel ouders die zeggen "Ga jij maar naar die en die school, daar doe je dan VWO, liefst gymnasium, dan haal je dat belangrijke papiertje en dan kan je mooi wat bereiken in de maatschappij met eeb universitaire opleiding". En zijn er dan niet veel leerlingen die

dit zes jaar volhouden zonder ooit maar één keer daartegen in opstand te komen.

Het komt volgens mij ook veel voor dat een kind, dat heel graag wil leren, naar de MAVO, LTS gestuurd wordt, omdat hij/zij dan sneller in het arbeidsproces kan worden opgenomen (let wel, ik zeg niet dat voor mij LTS of MAVO minder is dan het VWO, maar het idee dat daar nog over heerst bij veel mensen is heel sterk). Denk je niet met mij dat de invloed van ouders op de leerdwang minstens even groot is als die van de school? Over het ontbreken van "menselijk" contact tussen leraar en leerling ben ik het met je eens, maar om dat te verbeteren zullen beide kanten pogingen moeten ondernemen. Dit was zo ongeveer alles wat ik op school wou eenmerken. School is te veel maatschappij gericht en die deugt niet en ik zal proberen dat één keer uit te leggen aan de hand van voorbeelden.

1. Politieke gevangenen, ook in Nederland, die zich verzetten tegen het systeem en daarvoor op onmenselijke wijze gestraft worden (isolatiecellen, weet je wel).

2. Het verschil in rechtspraak: in Groningen worden fascistische jongeren veroordeeld tot twee weken voor het molesteren van krakers, in Amsterdam worden mensen voor het gooien met één steen veroordeeld tot drie, tot zes maanden.

3. De vooroordelen, die heersen onder veel Nederlanders, over gastarbeiders (allemaal het land uit!), krakers (aan de muur dat tuig) etc. Vooroordelen veroorzaakt door de populaire pers (Tros, Telegraaf, Avro etc.)

4. De verkrachting van de democratie in "onze" (?) tweede kamer. Een motie die is aangenomen wordt niet uitgevoerd (Kernwapens, december 1979) maar het kabinet valt niet.

Ik kan zo nog wel langer doorgaan maar daar heb ik eigenlijk niet veel trek in, want ik wordt er eigenlijk alleen maar moe van, om feiten die voor iedereen duidelijk zijn op te noemen terwijl de meerderheid van de bevolking het allemaal maar prima vindt, zolang ze zelf niet getroffen worden, de Russen niet komen en Amerika gewoon doorgaat ons te beïnvloeden.

Peter v. Montfoort

PS. Oh ja Mevrouw van Kuijk, over vrijheid, het is al eerder gezegd, door Andreas Baader:

ALLE MACHT AN DIE FREIHEIT.

gehaktballen

Het was half elf en we stonden op het perron van Santpoort. Na een kwartier gelopen te hebben, waarvan tien minuten de verkeerde kant uit, vonden we 'De Spaarnberg'. Na wat koffie gedronken te hebben en wat rond te hebben gedwaald begaven wij ons naar 'het restaurant', waar wij onze lunch nuttigden. Na alle vreselijke verhalen die ons verteld waren over het eten viel deze lunch ons honderd procent mee, al viel mij al op dat het brood, dat eens vers zal zijn geweest, natgemaakt en verwarmd was. 's Avonds trof ons echter het noodlot dat de kok gemeend had gehaktballen te moeten braden, herstellen, opwarmen. De-

ze voorwerpen hadden niet alleen iets weg van stuitballen, maar smaakten er ook naar. Verder kregen we die avond worteltjes en doppertjes, die zowel niet vers als niet smakelijk waren. De aardappelen waren die avond, waarschijnlijk door tijdgebrek, niet helemaal gaar. Dit alles maakte dat wij al weer goed genezen waren van de gedachte dat het eten misschien wel zou meevallen.

De volgende dagen was het eten niets beter. Helaas kan ik er geen beschrijving van geven omdat ik dit niet genuttigd heb in een poging deze week levend door te komen. Vermeldenswaardig is misschien nog het feit dat de boter, in de wandelgangen 'zalf' genoemd, goed bruikbaar was als handcrème of haarversteving.

Het kwam erop neer dat we in deze vijf dagen niets gegeten hebben dat vers was (hoogstens op het fruit na, - of was dit ook diepvries?).

Nu begrijp ik ook wel dat we voor f 95.- (plus de f 55.- die de school bijbetaalde) geen diner, bestaande uit zeven gangen konden verwachten, maar dit zou je varkens nog niet gunnen. Deze kok hoefde alleen maar op te warmen.

Wat ik alleen niet begrijp is dat Pius X nog ieder jaar naar 'De Spaarnberg' toegaat, want dit was tenslotte niet de eerste keer dat het eten zo slecht was. Volgens mij hadden we beter ergens anders naar toe kunnen gaan, ergens waar je tenminste een beetje waar voor je geld krijgt.

Voor de rest was de werkweek wel geslaagd en het eten in de plaatselijke snackbar was tenslotte lang niet slecht, sterker nog, uitstekend, zodat men nog steeds vermoedt dat 'de snackbar' een accoordje gesloten heeft met 'De Spaarnberg'.

Rudy Pilmeyer 4b.

H E T K O N N O G V E E L E R G E R

Op woensdag 17 september vertrokken dan de brugklassen met als doel 'De Spaarnberg' te Santpoort, die binnenkort onveilig gemaakt zou worden. Vrijwel iedereen was in een opperbest humeur (waarschijnlijk de leraren niet, omdat ze weer eens met zo'n stelletje stommelingen op pad moesten). Dit gold toen ook nog voor de B 2-ers, die nog niet wisten wat hun te wachten stond.

Na een vermoeiende rit, vooral voor degenen die moesten staan, kwam de hele kudde in Santpoort aan. De drie echt vermoeiende oriëntatiedagen (voor de sportievelingen onder ons) waren aangebroken.

Na een goed smakende lunch brak voor een deel van de brugklassen, ook voor B 2, een sportieve middag aan. Later bleek dat B 2 op een gedeelte eerste plaats stond, samen met een andere ploeg, die ook weer 'ns zonodig evenveel punten moest hebben als B 2.

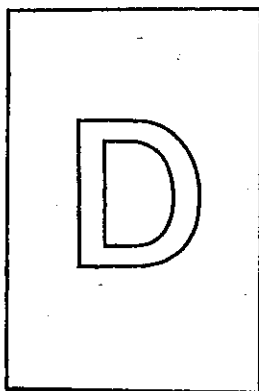
's Avonds kwam pas het echte leuke gedoe aan bod. Elke groep werd aan het einde van hetzelfde bos gedropt en moest toen maar een Zwitsers huisje, dat in de buurt van 'De Spaarnberg' gelegen was, opzoeken. Dit kwam nou niet ten goede van B 2. Om + half tien 's avonds werd, zo bereidwillig als ze waren, B 2 in het bos toegelaten. Alles ging goed. Ze hadden wel geen zaklantaarns en kompassen bij zich en ook waren ze nog nooit in dit donkere bos geweest, maar ondanks dit alles waren ze

toch in een goed humeur. Achterin hadden ze Martin, de musicus, die solo speelde op zijn mondharmonica. Hiermee kon hij uitstekend een jankende kat nabootsen. Hun humeur werd steeds slechter. Er waren ongeveer dertig minuten verstreken en ze waren nog niet bij het doel, waar ze binnen twintig minuten moesten zijn. Een van hun groepsleden begon zelfs een lekker potje te grienen, wat hen nog angstiger maakte. Opeens, dit was echter nog niet hun redding, hoorden ze de heer Verhagen roepen. Zij gilden en schreeuwden, maar die trouwe man kwam niet opdagen. Ze hoorden zelfs zijn stem niet meer!!!

Eindelijk, nadat minuten verstreken waren, hoorden ze hem weer roepen. Binnen enkele minuten waren ze bij hem, waar hun eventjes gezegd werd, dat ze nog bij het beginpunt waren!!! Nadat ze een kwartier gelopen hadden, dit was de kortste weg, kwamen de verloren schaapjes weer terug bij 'De Spaarnberg', waar de bedden klaar stonden. Maar eerst nog treurige en opwindende verhalen aan de anderen vertellen. Vlak daarna lag iedereen in zijn nest, waaruit ik zou willen zeggen: "Welterusten en vooral tegen B 2: kijk niet boos naar deze avond achterom, het kon allemaal nog véél erger!!!"

Edgar Colin 1b.

hoera 1980 ?

Ofwel litterairologisch ABC van de jaren 70

Sinds de herftsvakantie geteisterd door een discutabele kriebelhoest; weinig reacties gehad op de vorige aflevering (-understatement-), zodat ik tamelijk gedemotiveerd aan dit stuk begin, circa vijf dagen na de deadline.

Het is nog niet doorzichtig gemaakt voor welke doelgroep ik deze stukjes schrijf.

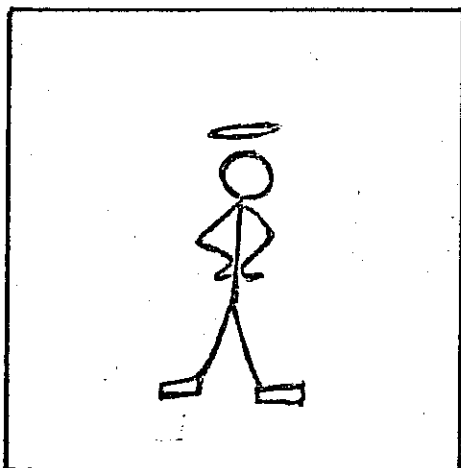
Wel wordt er een duidelijke differentiatie aangebracht in de diverse geleidingen van "lezers" van Bolwerk:

- nl. de nullenvullers
- de alles-verslinders
- de klakkeloos-bij-de-tv-lezers
- de vluchtige doorkijkers
- de van-achter-naar-voren figuren
- de puzzelaars
- de romantische gedichten begrijpers
- de echte litterairologen
- de andere geïnteresseerden

Dus: niet langer dwarsliggen, aan dimensionering is men nog niet toe. Ik ga plat.

(wordt vervolgd)

cornelia

BRENG

KLEUR

IN HET LEVEN

WIE REDT POOH VAN DE EXECUTIE?

Pooh, een + twee jaar oude, kleine gesteriliseerde poes (cypers) heeft zich aan de jonge konijnen van een buurman vergrepen.

Ze moet nu Drenthe uit

Ze moet nu òf Drenthe uit òf doodgeschoten worden.

Dringend goed tehuis gezocht.

Ans Fidder,
lok. 312-314

Langzaam, heel langzaam komt er wat kleur in de school. Het verantwoorde Sandberg-grijs verdwijnt in fasen; de docentenkamer werd - overigens met ingehouden tinten - wat meer ingekleurd, de docenten nog niet - hoewel de hoofd tint aangepast is aan het rookgeweld dat in de pauzes losbarst -; daarna kwamen klapdeuren, portalen en trappenhuisen aan de beurt. Het helle rood van de hoofddeur is een duidelijke trekpleister voor alle onderwijszoekenden in de regio.

Het overleg dat aan deze kleurkeuze voorafging, was kennelijk verantwoord en grondig, gezien de kleurtjes die eerst sommige klapdeuren beving én de uiteindelijke nuanceverschillen die na de grote vakantie opdaagden.

De nieuwe aanwinst: de raamgordijnen in de aula.

Het fijnzinnige kleurgevoel dat hier naar buiten is getreden, stemt tot diepe ontroering. Een vrolijk pyamastreepje, dat vooral met gesloten gordijnen een insluitend effect op de ruimte heeft.

Daarbij is de kleurstelling met de toneelgordijnen wel van een fascinerend raffinement. Het warme oker is tot zijn juiste proporties van vuil geel teruggebracht, wat de hele aula verrassend ten goede komt.

Hoopvol zie ik uit naar de volgende inkleuring; - iets zilvers in verband met het lustrum zou aangebracht lijken. Misschien iets voor in te voeren ambtelijke kleding van docenten. We vergrijzen toch!

deV.

ik heb er de bal[l]en van

Als aankomend werkweekhabitué vind ik, dat ik mij een beetje de status van Santpoortkeukenbeoordelaarexpert kan aanmeten. En iedere keer zakt mij de bek weer open tot op het niet aanwezige om de nek gebonden servet van verbazing over het kommetaar dat de III (lieve leerlingen) ten beste geven over het eten. De kreet 'het is niet om te vreten' schijnt een vanzelfsprekende tafelconversatie te zijn. Maar

a. een groep neemt niet eens de moeite om te proeven.

- b. als het even anders smaakt dan bij mammie thuis, wordt het bord vol walging weggeschoven, ofwel de oernederlandse uitdrukking: 'wat de boer niet kent, dat vreet hij niet' doet opgeld.
Dat iets wat anders smaakt, tóch misschien lekker zou kunnen zijn, wordt niet eens overwogen/geprobeerd.
- c. een groep bekent eerlijk dat zij thuis niets hoeven te eten wat zij niet lekker vinden, een merkwaardig opvoedingssysteem; en 'moeders' maar coördineren omdat august geen rode kool en diana geen sperciebonen 'lust', en dus een paar keer per week gedwongen is meerdere groenten te koken.
Ik ben geneigd te zeggen: moeders is gek ofwel in goed nederlands: verwennerij. Ben benieuwd wat het wordt als ze zelf moeten gaan koken!
- d. natuurlijk is eten gekookt voor honderd man anders dan voor zes à zeven personen.
natuurlijk is de Spaarnberg geen toprestaurant. Maar ik - en ik sta niet alleen, meen ik - vind het eten er over het algemeen zeer smakelijk.
- e. als je ziet wat de dierbare leerlingen 's middags om één uur bij de vreetkar weghalen: de meest ongezonde, met verdachte ingrediënten bereide ballen, kroketten en frikandellen, geef mij dan maar een spaarnbergse gehaktbal waar wat teveel beschuit inzit; een geraffineerd gekruid balletje kalfsgehakt verwacht ik niet voor die prijs.

Misschien moeten we eens een werkweek organiseren met een kookcursus: voor een bepaald budget en voor een grote groep eten bereiden. Per slot hield 4f zich al bezig met alternatief voedsel, wat de meesten ook niet buiten zichzelf van verrukking bracht. Uiteraard: er gaat niets boven een echte Rientjestosti in het schoolcafé, maar toch, zijn we niet een beetje teveel verwend en té kieskeurig? Frites ze.

deV.

HERSENBREKER

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10				11	12			
13	14			15	16	17	18	19
20		21	22					23
24	25		26		27			28
	29			30	31			
	32		33				34	
35		36			37			38
39	40		41	42		43	44	45
46			47		48		49	50
51		52		53		54	55	
		56		57		58		
					59			
59					60			

Van dit kruiswoordraadsel wordt voor elk in te vullen woord een getal vermeld, dit getal ontstond op de volgende wijze: de letters van het alfabet werden genummerd van 1-26 (a=1, b=2, c=3 enz.). En werden de letters van de woorden, die in het figuur moeten ingevuld, door hun respectieve cijfers vervangen en deze cijfers met elkaar vermenigvuldigd, zodat voor elk woord een zeker product ontstond. Wanneer het eerste woord bijvoorbeeld stal zou moeten luiden, dan was het gegeven getal 4530 (19.20.1.12) geweest.

aan/v/d Volde 2h

HOR.		VER.	
1.	21780	34.	35
5.	403200	36.	540
10.	2340	37.	325
12.	342	39.	224
13.	1140	41.	240
15.	6270	43.	22
17.	72	44.	3402
19.	18	46.	475
20.	22572000	47.	9147600
23.	20	50.	198
24.	24	51.	3300
26.	18	53.	4788
27.	4	54.	4950
28.	350	56.	3600
29.	350	58.	156
31.	300	59.	196020
32.	90	60.	519840
33.	42000		
		1.	9120
		2.	1980
		3.	2508
		4.	65
		6.	19
		7.	252
		8.	360
		9.	129600
		11.	2160
		14.	90
		15.	1980
		16.	360
		18.	1260
		21.	12474000
		22.	218400
		25.	22080
		26.	37800
		30.	525

TWEE-FASEN

VAN DE DEKANEN

STRUCTUUR

Mogelijke wetswijziging voor het universitaire onderwijs twee-fasenstructuur.

Al geruime tijd worstelt universitair Nederland met problemen. De kern van die problemen komt neer op drie punten:

1. Het aantal studenten is al vanaf de naoorlogse jaren sterk gestegen. Bovendien doen veel studenten lang over hun studie. Vooral hierdoor zijn zowel de kwaliteit van het onderwijs als de wetenschapsbeoefening onder te grote druk komen te staan.
2. Van de overheid mag in redelijkheid niet worden verwacht dat het budget voor het wetenschappelijk onderwijs nog verder zal worden uitgebreid. Sterker nog : de huidige toestand van 's rijksschatkist vraagt om bezuinigingen.
3. Het is ongewenst de toegang tot het hoger onderwijs (daaronder verstaat men het wetenschappelijk en hoger beroepsonderwijs samen) te belemmeren.

Men zoekt eveneens reeds geruime tijd naar een oplossing. De eerste poging daartoe is te vinden in het rapport van de Staatscommissie van het Hoger Onderwijs uit 1949! Momenteel wordt een wet voorbereid die een oplossing beoogt door het wetenschappelijk onderwijs naar Angelsaksisch voorbeeld in twee fasen te verdelen.

De eerste fase bestaat uit een vierjarige doctoraal/ingenieursstudie, die door iedereen die het vereiste diploma heeft of anderszins toelaatbaar wordt geacht, toegankelijk is. Deze eerste fase biedt brede universitaire studies. Op langere termijn denkt men aan samenwerking tussen deze eerste fase-opleidingen en het hoger beroepsonderwijs.

De tweede fase bestaat uit één- of tweejarige post doctorale opleidingen voor specifieke academische beroepen zoals arts, leraar, wetenschappelijk onderzoeker en ontwerper/konstrukteur. De toegang tot de tweede fase is beperkt. Er zal onder andere worden geselecteerd op geschiktheid van de student, de in de eerste fase behaalde resultaten en de behoeften van de arbeidsmarkt.

Van bijzonder belang is dat de feitelijke studieduur beperkt zal worden. Zo zal men ten hoogste zes jaar mogen doen over de eerste fase d.w.z. doctoraal studie. Heeft men deze tijd overschreden, dan kan men zich niet meer laten inschrijven om het onderwijs te volgen, wel om examen af te leggen. Onderbreking en ook deeltijdstudie zijn wel toegestaan.

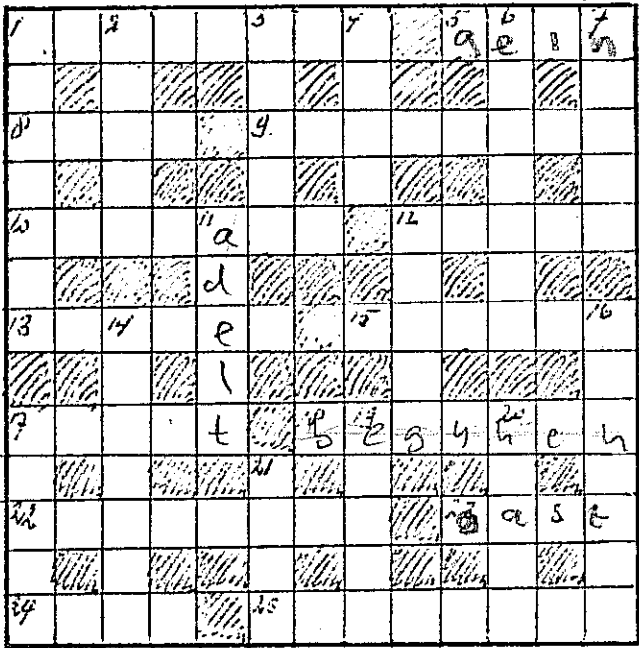
De propaedeuse (het eerste jaar van de doctorale studie) heeft drie functies:

- oriëntatie : de student moet zich een redelijk oordeel kunnen vormen over de gehele gekozen studierichting (men kan immers aan het einde van het eerste jaar nog wel net omzwaaien)
- verwijzend : de afdeling kan de student helpen bij de oriëntatie
- selectie : slagen voor de propaedeuse betekent dat de student bij een goede inzet een grote kans heeft de doctorale studie binnen de gestelde tijd met succes te voltooien.

Momenteel (begin oktober 1980) acht men het waarschijnlijk dat het wetsvoorstel "tweefasenstructuur" door de Tweede Kamer eind 1980 nog zal worden aangenomen. De minister beoogt invoering per 1 september 1981. Het is de vraag of de Kamer ook met deze datum accoord zal gaan.

Deze informatie werd tijdens de voorlichtingsdagen op 21 en 22 oktober aan de adspirant studenten verstrekt.

Amstelgram

Amstelgram no. 6.

Horizontaal:

- 1. Wat je zwart ziet afsteken tegen het licht? Het is Lou!
- 5. Lollig water tussen Abcou en Weesp.
- 9. Als je van een volgelingen van de H. Clara het Centraal Station aftrekt en het overschot bewerkt met taai timmerhout, krijg je een 18-de eeuwse schilder.
- 8. Welke Amsterdammer wast zich met pils?
- 10. Is deze buurt de laagste? Nou nee. Hier werden vroeger de schepen geballast en voor de reis gereed gemaakt.
- 12. Kreet van een dakhaas.
- 13. Hoogstgeplaatste begunstiger van Amsterdam.

- 15. De schouburg plant en stampt de zeden in de jeugd, Ontmont de wereld, leert welsprekendheid en deugd En wijsheid, uitgebeeld door rol en personage, Gelaarsd of licht geschoeid, gevoerd op haar stellage. Vondel. Wat voeren ze nou op die stellage?
- 17. Wat de Amsterdamse regenten vroeger uitoefenden.
- 18. Bewoonsters van Spui 21.
- 22. "IJbot, hoekbot, dats blauwe braadspiering, dat zijn melkbaarsjes, en purmer-pos. Kom Heerschip, maak me los..." (Brèdero; Moortje). De man die dat roept staat op de
- 23. Brandweerman of spuit.....
- 24. Stond in geen geval in Amsterdam; misschien in Ouderkerk. *sloot*
- 25. Wat een hotel bij het Leidse Bosje en een station aan het IJ met elkaar gemeen hebben.

Verticaal.

- 1. De mooie torenspits van de Oude Kerk, het ontwerp van Joost Jansz. Bilhamer, ijserlik?
- 2. Is Klaus nu ook al schilderspatroon?
- 3. Niet luiig maar dom!
- 4. 17-de-eeuwse kanonnenfabrikant die voor zich en zijn broer op de Klove niersburgwal 29 een imposant huis liet bouwen.
- 6. Ma, het is de bibliotheek van de Portugese Synagoge.
- 7. Wat de kerk gewijd aan O.L.Vrouw en de H. Catharina is t.o.v. de kerk gewijd aan de H. Nicolaas en Johannes de Doper.
- 11. Wat doet arbeid?
- 12. Patrones van een Amsterdams ziekenhuis.
- 14. As Nico's de buit binnenhaalde.

16. Wat de Amsterdamse schepen aan de Deense koning moesten betalen om in de Oostzee te komen.
17. Scholen om mee samen te werken.
19. Bedrijven.
20. Goddelijke dame op Herengracht 376.
21. Kunstgreep.

Oplossing van Amstelgram 5.

1. Angstel Woordspel met angst, synoniem van vrees en el = 68 cm. Het watertje loopt van Nieuwersluis naar Abcoude, waar het zich vertakt. Daar loopt het via de Abcoudermeer onder de naam van Holendrecht in de richting van Ouderkerk. Voorbij Café De Voetangel heet het Bullewijk en in Ouderkerk mondt het in de Amstel.
2. opera. Al jaren lang worden in de Gemeenteraad plannen gemaakt voor een operagebouw, maar het is er nog steeds niet van gekomen.
8. olm. of iep. De iepenziekte wordt veroorzaakt door een zwam die het vaatstelsel van de boom aantast en de sapstroom blokkeert, waardoor de boom sterft. De sporen van de zwam worden overgebracht door de iepenspintkever. Deze ziekte is er de oorzaak van dat veel iepen uit de binnenstad zijn verdwenen. Bv. op de Keizersgracht zijn ze vervangen door linden.
9. warmoes. = bladgroente, moesgroente, ook gehakte groente.
10. vurig. Woordspel met V.U. = Vrije Universiteit, dat voorop staat, en vuur.
11. stuw. = waterbarrière. Bovendien woordspel met heilige = st.
12. Eylders. Bekend artiestencafé in de Korte Leidse dwarsstraat.
14. nodend. Inviterend.
16. niveau. (Goed) peil, uit nivea + u.
19. energie. = kracht. Anagram van een gier.
21. rasp. In het Rasphuis op de Heiligeweg 19, waar nu het zwembad is gevestigd, werden vroeger zware misdadigers gestraft met dwangarbeid: het raspen van verfhout. Het poortje met het opschrift: Castigatio = tuchtiging, herinnert hier nog aan.
24. Pinto. Joods-Portugese koopman, volgens de verhalen zo rijk, dat het hekwerk van zijn huis van puur zilver was. Anagram van point en letterspel met geen = o pint.
25. Weesper. Weesper moppen, soort koekje; Weesperstraat, vroeger een drukke winkelstraat zoals de Utrechtse straat; nu een drukke verkeersader naar de IJtunnel.
- 28-27. nosce te ipsum = ken u zelve, anagram van pius met scone. Deze klassieke spreuk staat in de gevelsteen van Herengracht no 272.

Verticaal:

1. A.N.W.B.
2. gerst.
3. trouwen.
4. lossen.

5. Omval. Zo heet de bocht in de Amstel, waar de Weesper Trekvaart op de Amstel aansluit.
6. eerdere.
7. augustus. Hartjesdag was de feestdag op de eerste maandag na 15 augustus, die door Amsterdammers en Haarlemmers met veel vuurwerk en gehos werd gevierd. De oorsprong van het feest is niet bekend.
13. onderpui.
15. deernis.
17. Israëls. Het bedoelde water heet Amstelkanaal, de noordelijke kade daarvan : Jozef Israëlskade naar de bekende 19-de-eeuwse impressionistische schilder. In De Avonden van G.K. van het Reve heet deze kade de Schilderskade.
18. eeuwen.
20. gnoom. = zinspreuk; ook: dwerg.
22. sopje. anagram van Josep.
23. drie. Het Andrieskruis is een schuin kruis zoals er drie voorkomen in het Amsterdamse wapen. Dergelijke kruisen voerde Jan Persijn, heer van Waterland en Aemstelle (ca 1282) in zijn wapen. Volgens een legende verscheen dit schuine kruis tussen de handen van een voorvader van Jan Persijn toen hij aan het bidden was. Hij vatte dit op als teken dat zijn gebed werd verhoord en sindsdien voerden de Persijnen Andrieskruisen in hun wapen.

Op deze puzzle zijn veel goede oplossingen binnengekomen, zowel van leerlingen uit lagere als uit hogere klassen; zelfs van docenten. Bravo!
Het lot heeft José Guit uit 6^E aangewezen als de winnares van de boekenbon.

Ook de nieuwe puzzle, no 6, is niet zo moeilijk. Doe dus mee en stuur je oplossingen in bij ondergetekende voor 13 december.

Conrector Hoving.

THE CONTINUING STORY OF A DISCUSSION: ——— Zie p 15 - 18 ———

de wederreactie

Beste reageerders,

met stijgende verwondering heb ik ervaren wat men zoal van een artikel in Bolwerk weet te maken. Zo blijkt het mogelijk dat je van de term "onmenselijk" de term "wreed" kunt maken, of bijvoorbeeld school met Ajax kunt gaan vergelijken. Irrelevantie alom.

Als ik stel dat een bepaald systeem slecht is, doe ik dat omdat je het doel waar het systeem zich naar richt niet direct ervaart, maar wel het systeem an sich. Als je stelt dat een systeem sowieso niet menselijk is, kun je net zo gemakkelijk stellen dat het doel eveneens onmenselijk is. Daarom lijkt het mij dat het systeem zeker aan te pakken is.

In de maatschappelijke context hoort de school aan te sluiten bij de maatschappij, een voorwaarde waaraan school allang niet meer voldoet. Tegenwoordig heeft het diploma voor velen geen waarde meer. Bij sollicitaties wordt vrijwel niet meer om papieren gevraagd. De huidige jeugd denkt tot werkloze op-

geleid te worden. En als minister Pays zijn zin krijgt, heeft straks 60% van de studenten voor niks gestudeerd. Uit deze voorbeelden blijkt dat nu het diploma al geen waarde meer heeft. Het zou inderdaad een slechte zaak zijn als in een groep alleen de beste zijn best doen zou, terwijl de rest er de kantjes vanaf loopt en op die manier aan het diploma komt. Je zult daarom ook het werken in een groep moeten leren (jong geleerd is oud gedaan) zodat het dan behaalde papiertje de waarde krijgt die het verdient.

Als je het arrogantie-monopolie van de docent wil doorbreken omdat hij, in jouw ogen, slecht les geeft, sta je voor een zeer moeilijke taak. Hij geeft in die zin slecht les, omdat jij het als zodanig ervaart, het is alleen wel een feit dat hij aan het systeem voldoet. Je zult daarom de achtergronden aan moeten pakken.

Het zou misschien inderdaad het beste zijn als je gewoon radikaal zegt: 'Ik houd er mee op, ik heb de school niet nodig om mens te zijn'. De maatschappij zal je afstoten en daarom is er zeer veel persoonlijke moed voor nodig om de mentale separatie het hoofd te kunnen bieden. Een m.i. zeer bewonderingswaardige beslissing.

Tenslotte het volgende: Sommige leraren verdienen inderdaad meer, veel meer dan een geldelijke surrogaat-waardering, anderen een her- of bijscholing en enkelen helemaal niets meer.

Tom van Kuijk

RECTIFICATIE

OP PAGINA 4 STAAT ALS MIDDAGPROGRAMMA VERMELD
 WIE VAN DE DRIE
 HET MIDDAGPROGRAMMA ZAL ECHTER VERANDERD WORDEN
 ER KOMT OP DINSDAG VAN HALF DRIE TOT VIJF UUR EEN

FANCY FAIR

waarvan de opbrengst ten goede zal komen aan een onderwijsproject in Nicaragua. Binnenkort zal je meer verteld worden over dit project dat het analfabetisme daar probeert te verkleinen; een aantal organisaties is daar zeer gericht mee bezig en heeft geld nodig.

- WAAROM geen wie van de drie?
- OMDAT het een programma door en voor weinigen zou worden
- WAT NU een fancy fair oftewel steljeeensvoorkermis
- WANT dat is tenmænste door velen voor velen
- WAAR aula, schoolcafé, centrale hall, benedenlokalen
- WANNEER op dinsdagmiddag toch, sufferd, zie boven.
- WAT is er te doen?
- als je mee helpt een heleboel:

FANCI

- foto's raden (en wát voor foto's)
- buttons maken en verkopen
- rommelmarkt platen, cassettes, posters, strips
- Amerikaanse verkoop van dierbare Pius X attributen, zoals laatst overlevende koptelefoon talenpracticum, getekende(!) telaarcomersbriefjes (nooit weg voor op een moeilijke dag) onthullende eigendommen van docenten...
- waarzeggen (eindexamencandidaten betalen extra)
- breibrilslangwedstrijd(wat zou dat zijn?)
- Waar hoort de sigaar(oftewel ezeltje prik)
- live-juke-box
- simpelweg 3 ballen voor een kwartje en die gooien naar iets of iemand van Pius X - gaarne in overleg
- kerstversiering en kaarsen maken en verkopen
- Piusbingo

- WAT kost het?
- WEINIG laag inschrijfgeld per activiteit
- WEL veel prijzen en we hopen die gratis te krijgen want de opbrengst moet hoog zijn
- HOE DOE JE MEE??
Geef je op om te helpen bij de een of andere activiteit bij Jet van Hattum, engelse gang of docentenkamer.

KOM IN IEDER GEVAL DINSDAGMIDDAG 16 DECEMBER NAAR DE

Als je mijn 'geschriftje' in Bolwerk I GOED had gelezen, beste Peter van Montfoort, was je nooit met Andreas Baader voor de dag gekomen. Want het gaat er in werkelijkheid niet om dat het al éérder - maar, dat er iets ánders over vrijheid is gezegd. Groetjes;

M. van Kuijk

Maar gebeurt het in wezen niet veelal uit gemakzucht?

Het lijkt zo ruimdenkend om te zeggen: ik dwing mijn kind geen godsdienst, geen levensbeschouwing op; het mag zelf later kiezen wat het wil. Kiezen uit wát, zouden wij willen vragen. WAT HEEFT MEN HET KIND DAN GETOOND ALS KEUZEMOGELIJKHEID?

Lea Dasberg